Cena egz. 20 groszy. **Dziś** w numerze: *Pogrzeb generała Orlicz-Dreszera.* 12 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, ul. Toruńska 2 w Gdyni. Skwer Kościuszki 24, I ptr.

Telefony: Redakcja 3316, 3326, Administracja 3315 — Oddział w Bydgoszczy 1299.

Założyciel Jan Teska.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie, 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.00 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicę 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

Numer 168. | BYDGOSZCZ, środa dnia 22 lipca 1936 r. | Rok XXX.

Szukają drogi

Od szeregu miesięcy mówi się o stworzeniu nowego wielkiego obozu prorządowego. Podstawową komórką nowej organizacji ma być Związek Legjonistów, połączony z t. zw. kołami legjonowemi. Pracami organizacyjnemi kieruje pułkownik Koc ale, jak dotąd, **sprawa nowego obozu rządowego jakoś z miejsca ruszyć nie może.** Kierownicze sfery podobno jeszcze nie są zgodne co do tego, jaką drogą pójść. Nie chciałyby iść śladami pułkownika Sławka, który stworzył Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, obecnie w oczach opinji publicznej **doszczętnie skompromitowany.** Nie mogą się nawet oprzeć na resztkach tej potężnej niegdyś organizacji, która siecią swoich ogniw i sekretarjatów miejscowych, powiatowych i wojewódzkich opasała całą Polskę. Dziś z tej potężnej organizacji pozostały tylko **nieliczne klubiki** po radach miejskich i wiejskich. Wszystko, co znalazło się w niej pod naciskiem, odpadło. Znikł także wpływ „obozu prorządowego“ na różne organizacje społeczne i gospodarcze. Do niedawna prorządowy Związek Związków Zawodowych (Z. Z. Z.), którego czołowy kierownik p. Moraczewski radził innym związkom stopienie się w Z. Z. Z., jest rozbity i osłabiony wpływami komunistycznemi. Na posłów i senatorów koła, myślące o stworzeniu nowego obozu, liczyć nie mogą, bo nurtują wśród nich **różne prądy i kierunki,** wzajemnie się zwalczające i wzajemnie podstawiające sobie nogi.

Tu więc koła decydujące nie mogą znaleźć dostatecznego oparcia. Równocześnie nie chciałyby szukać poparcia u stronnictw politycznych, stojących w opozycji do pomajowego sposobu rządzenia i domagających się zmiany konstytucji i ordynacyj wyborczych. Owszem chciałyby wyzyskać coraz większe wpływy tych stronnictw na masy, ale „bez dobrodziejstwa inwentarza“, to znaczy bez uwzględnienia ich postulatów politycznych.

Sytuacja dla twórców nowego obozu prorządowego nie jest więc łatwą. Nie chcieliby narazić działa swego na kompromitację przez stosowanie metod, jakimi przy budowie swojej „potęgi“ stosował BB (przymus) ale nie chcieliby też pójść na ustępstwa w stosunku do opozycji.

Tak było do niedawna. Jak się obecnie słyszy, odnośne koła wreszcie **uzgodniły plan,** którego realizacja ma się rozpocząć już w sierpniu. Przedewszystkiem pójdzie o to, aby do nowego obozu wciągnąć ostatnio bardzo **aktywne masy chłopskie i warstwy pracownicze.** Chce się do tego doprowadzić przez ogłoszenie (podobno już 6-go sierpnia) szczegółowego programu, który obejmie nietylko zagadnienia, dotyczące wsi, ale także i ludności miejskiej.

Program, odnoszący się do poprawy doli wsi, jest podobno już w zasadach ustalony i uzyskał zgodę najwyższych czynników. Opiera się on przedewszystkiem na **przyspieszeniu reformy rolnej** i rozszerzeniu jej skali. Zapas ziemi, przeznaczonej na parcelację na podstawie dotychczasowej ustawy o reformie rolnej, nie zdoła zaspokoić potrzeb małorolnych i bezrolnych. Dlatego też zapas ma być powiększony o ca 300 tysięcy hektarów przez ujęcie objektów ponad miarę zadłużonych, i ograniczenie minimum, nie podlegające dotąd parcelacji. Nadto położenie wsi ma być

(Ciąg dalszy na stronie 2-ej).

Władza w Gdańsku

przeszła w ręce niemieckiej „Gestapo“.

Foerster zapomina, że Gdańsk nie jest suwerennem państwem.

Warszawa, 21. 7. (Tel. wł.) Ogłoszone w sobotę zarządzenia hitlerowskiego senatu W. M. Gdańska wprowadziły m. in. **zakaz odbywania wszelkich zgromadzeń politycznych.** Jak było do przewidzenia, zakaz ten dotyczy **wyłącznie opozycyjnych stronnictw,** ale nie rządzącej partji hitlerowskiej.

W 24 godziny po ogłoszeniu surowych zarządzeń senatu — jak donosi agencja „Press“ — odbył się w Sobowicach pod Gdańskiem **okręgowy zjazd partji hitlerowskiej,** na którym przemawiał „gauleiter“ Foerster. Mowa Foerstera była **pełna napaści na wysokiego komisarza Ligi Narodów Lestera.** Foerster oświadczył, że hitlerowcy mają za sobą większość ludności gdańskiej i że wobec tego oni są powołani do sprawowania władzy w Wolnem Mieście.

Wbrew p. Lesterowi — mówił „gauleiter“ Foerster — przeprowadzimy zarządzenia, które są nieodzowne dla utrzymania porządku w kraju. Foerster insynuował następnie wysokiemu komisarzowi Ligi Narodów, że chce on poróżnić hitlerowski Gdańsk z Rzeczypospolitą Polską, z którą senat gdański chce utrzymać jako z „sąsiedniem państwem“ (?!) jak najlepsze stosunki.

Koła polityczne w Gdańsku widzą jasno, iż sobotnie zarządzenia hitlerowskiego senatu oddały władzę nad Wolnem Miastem w ręce **policji politycznej,** która wyposażona została w niezwykłe uprawnienia. Nowa rola, jaką odegrać ma policja polityczna, nabiera szczególnego znaczenia, gdy się uwzględni, że jej **szefem w Gdańsku jest komisarz niemieckiej policji kryminalnej i politycznej von Gruetzner.** Prezydent senatu Greiser sprowadził komisarza von Gruetznera z Berlina do Gdańska za specjalnem zezwoleniem odnośnych władz Rzeszy niemieckiej.

Jest jasnem, że komisarz von Gruetzner jest podwładnym szefa niemieckiej tajnej policji politycznej „Gestapo“ Himmlera i że w ten sposób **władza nad Gdańskiem przeszła faktycznie w ręce „Gestapo“.**

Przywódcy opozycji gdańskiej występują do wysokiego komisarza Ligi Narodów z protestem przeciw zamachowi senatu na konstytucję gdańską. Odpowiednia skarga wniesiona będzie do Ligi Narodów z prośbą o szybką decyzję.

Manifestacje gdańskie w Polsce napełniają otuchą ludność Wolnego Miasta, która pragnie, aby Rzeczypospolita pomogła do utrzymania niezawisłości Gdańska od Rzeszy niemieckiej. Liga Morska i Kolonjalna, która dała inicjatywę do manifestacyj polskich w obronie niezawisłości Gdańska, stała się w Wolnem Mieście organizacją bardzo popularną. Uznano za rzecz naturalną i pożądaną, aby ludność gdańska brała udział w pracach Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Odpowiednie kroki wobec władz L. M. i K. będą niebawem podjęte.

Rząd hiszpański panuje nad sytuacją

Wojska powstańcze planowo zdobywają kraj.

Madryt, 21. 7. (PAT). O godz. 10,20 wszystkie radjostacje nadały komunikat urzędowy, który **stwierdza, iż rząd całkowicie panuje nad sytuacją.**

Bajonna, 21. 7. (PAT). Według wiadomości, nadeszłych z pogranicza hiszpańskiego, miasta **Malaga, Valladolid i Burgos zostały zajęte przez powstańców.**

Raba, 21. 7. (PAT). Według doniesień radjowych z Bilbao, **władze cywilne prowincji Asturji przyłączyły się do generała Franco.** Ostatnie wiadomości potwierdzają, iż akcja gen. Franco była przygotowana i przeprowadzona, jak **prawdziwa operacja wojenna.**

Po zapewnieniu sobie swobody przejazdu przez cieśninę, wojska powstańcze **w pełnem uzbrojeniu ze sztabem na czele wylądowały na terytorjum Hiszpanji i rozpoczęły natychmiast posuwanie się naprzód, łamiąc ogniem karabinów maszynowych i armat wszelkie próby oporu.**

Według opowiadań uchodźców, przybyłych do Tangeru, jedynie okolice Madrytu oraz sama stolica pozostały wierne rządowi. Ministerstwo spraw wewnętrznych rozporządza **tylko oddziałami szturmowemi i nielicznymi ochotnikami.** Zdaniem uchodźców, w krótkim czasie należy się spodziewać **całkowitego rozwiązania sytuacji.**

Potwierdza się wiadomość, iż **gen. Franco wyleciał wczoraj samolotem z Tetuanu, udając się do Hiszpanji.**

Walki w Madrycie.

Madryt, 21. 7. (PAT). Donoszą urzędowo, że koszary Vicalvaro poddały się wojskom rządowym, które wzięły do niewoli kilkuset jeńców, a w tej liczbie wielu oficerów. Według komunikatu ministerstwa spraw wewnętrznych, żołnierze **porzucili „oficerów-zdrajców republiki“.**

W koszarach la Montana wywieszono białą chorągiew. Koszary te zostały zajęte **przez oddziały wojsk rządowych i gwardji cywilnej.**

Gilbratar, 21. 7. (PAT). Pogłoska, że Madryt padł w ręce powstańców nie jest dotychczas potwierdzona. Niema również potwierdzenia wiadomości, jakoby zbuntowani lotnicy **przesłali do rządu ultimatum, że o ile rząd nie poda się do dymisji, rozpoczną bombardowanie budynków rządowych.**

Podczas walki między wojskami rządowemi a powstańcami w Madrycie wybuchł pożar, który rozszerzył się z wielką szybkością i dotąd nie został opanowany.

Lizbona, 21. 7. (PAT). Radjostacja w Sevilli ogłosiła wczoraj o godz. 14-ej otrzymaną ze źródeł prywatnych wiadomość, że **gen. Molle wkroczył na czele wojsk powstańczych do Madrytu.** Członkowie rządu **ratowali się ucieczką.**

Powstańcy zostali pokonani?

Londyn, 21. 7. (PAT). Reuter donosi z Hendaye: O godz. 22-ej **radjostacja w Sevilli, która przez 2 dni była w rękach powstańców, poczęła nadawać deklaracje i informacje rządu.**

Madryt, 21. 7. (PAT). O godz. 21,45 radjostacja madrycka ogłosiła w językach: francuskim, niemieckim i angielskim komunikat, w którym rząd donosi, że **opanował sytuację i zwyciężył ruch powstańczy.** Rząd zwraca się z apelem do ludu i do żołnierzy, aby

(Ciąg dalszy na stronie 2-ej)

Wódz powstańców hiszpańskich.

Generał Franco, brat znanego lotnika, stanął na czele ruchu powstańczego, który rozpoczął się w Maroku, a obecnie rozprzestrzenia się już na poważną część Hiszpanji.

Kierownik powstania w Sewili.

W Sewili kierował ruchem powstańczym gen. Queipo de Llano. Ogłosił on przy pomocy radja proklamację, która zapowiada bliskie zwycięstwo wojsk powstańczych.

Szukają drogi.

(Ciąg dalszy).

poprawione przez **złagodzenie śruby podatkowej i rozwinięce silnego ruchu spółdzielczego.**

Druga część programu odnosi się do miast. Chodzić tu będzie przedewszystkiem o pozyskanie kupiectwa, rzemiosła i mas pracowniczych. Szczegóły tego programu na razie nie są znane. Wiadomo tylko, że jeżeli chodzi o świat pracy, to magnesem, przyciągającym masy pracownicze, ma być **samorząd** w postaci t. zw. **izb pracy,** których stworzenie miałoby doprowadzić do **konsolidacji ruchu zawodowego,** ułatwiającej opanowanie związków zawodowych robotników i pracowników umysłowych.

Cały ten plan wywołuje w niektórych kołach, popierających rząd, **poważne zastrzeżenia.** Szczególnie zacięty opór stawiają konserwatyści, którzy nie chcą dopuścić do radykalizacji reformy rolnej. I tem się tłumaczy, że **konserwatyści popierają przez swoje organa prasowe żądania polityczne chłopów** (domagających się przedewszystkiem umożliwienia powrotu Witosa) w cichej nadziei, że powrót Witosa uchroni ich od grożącej utraty wielkich obszarów.

Ale i bez tego sprzeciwu konserwatystów **plan kół rządzących nie może liczyć na powodzenie.** Kto się orjentuje w nastrojach mieszkańców miast i wsi, ten wie, że dziś już żadne, choćby najradykalniejsze hasła społeczne i gospodarcze, **nikogo nie wezmą.** I to dlatego, że

1) za często rzucano hasłami, których nie zrealizowano i

2) **główny punkt ciężkości żądań ludu polskiego spoczął na żądaniach politycznej natury.**

Dziś — to trzeba powiedzieć szczerze i otwarcie — **na grę przy pomocy haseł gospodarczych już jest zapóźno.** Nawet realizacja tych haseł nie zadowoli mas, bo masy żądają przedewszystkiem **zmiany systemu rządzenia,** domagają się **wpływu na rządy państwem,** skoro w chwili niebezpieczeństwa krwią i mieniem za byt państwa odpowiadają.

Z tego ci, którzy szukają drogi, umożliwiającej stworzenie nowego obozu prorządowego, powinni sobie zdawać sprawę. **Bez przywrócenia obywatelom praw, odebranych im konstytucją i ordynacjami wyborczemi, sprawa współpracy całego narodu nie ruszy z miejsca.**

Stwierdzenie tej prawdy może być dla kół, które odpowiedniem ujęciem konstytucji i ordynacyj wyborczych chciały sobie zabezpieczyć wieczny wpływ na rządy krajem, przykre, ale niemniej jest ze względu na dobro narodu i państwa konieczne.

Próba rozwiązania zagadnienia konsolidacji twórczych sił narodu dla wzmożenia sił obronnych państwa sposobami, o których się w kołach decydujących obecnie mówi, będzie tylko **stratą czasu.** A Polska naprawdę niema chwili do stracenia. (b)

Drobne wiadomości.

— **We Francji w okolicach Douai spadł śnieg,** który natychmiast stopniał, powodując znaczne obniżenie temperatury.

— **Trzęsienie ziemi** zniszczyło miasto Tuquerres na granicy Kolumbji i Ekwadoru.

— **Aresztowani za porwanie miljonera** Haminia w Saint Paul (Stany Zjednoczone) przyznali się, że z otrzymanego okupu w sumie 100.000 dolarów zapłacili 25.000 dolarów szefowi policji lokalnej Brown'owi.

— **Z okazji 10-letniego jubileuszu istnienia austrjackiego związku harcerskiego** pod wezwaniem św. Jerzego, odbyło się otwarcie międzynarodowego obozu harcerskiego w wielkim parku zamku Laxenburg. Protektorat nad obozem objął prezydent Miklas, rząd i kardynał Innitzer. W obozie bierze udział 3 tysiące harcerzy, w tem ośmiuset z zagranicy, z 10 państw europejskich. Bierze również udział drużyna polska w liczbie dwudziestu kilku osób. Obóz obejmuje tysiąc namiotów.

— **Z powodu strajku elektrowni w Meksyku** stanęło 3200 fabryk i warsztatów z 60 tys. robotników. Stolica jest częściowo pozbawiona wody. Panuje olbrzymia drożyzna środków żywnościowych. Na rychłe zakończenie strajku się nie zanosi.

— **I w Marokku biją żydów.** W Rabat (Marokko) wynikło starcie pomiędzy młodzieżą muzułmańską a żydowską. Policja natychmiast rozproszyła walczących przywracając spokój. Jest około 20 rannych.

Rząd hiszpański panuje nad sytuacją...

(Ciąg dalszy.)

stawili czoło faszystom, usiłującym pozbawić szerokie warstwy narodu zdobytych przez nie praw.

Nieco później minister spraw wewn. ogłosił przez radjo, że gen. Garcia Dela Herranz **poległ w czasie oblężenia przez wojska rządowe obozu powstańców w Carabanchel.**

Zanosi się na długotrwałą wojnę domową.

Paryż, 21. 7. (PAT.) Cała prasa francuska z ogromnem zainteresowaniem śledzi wypadki hiszpańskie. Dziennik „Paris Soir" wysłał na teren Hiszpanji i Marokka hiszpańskiego 7 korespondentów specjalnych. Pomimo trudności komunikacyjnych z Hiszpanją, prasa francuska posiada dość obfite informacje.

Wszystkie te informacje stwierdzają, iż powstanie wojskowe **przybrało daleko poważniejsze rozmiary,** niż to przyznają komunikaty oficjalne. Nietylko całe południe Hiszpanji, ale nawet i departamenty północne, szczególnie Asturja, **zostały objęte przez powstanie.** Na południu Hiszpanji, Kadyks, Malaga, płoną, **ostrzeliwane przez powstańczą flotę.** Obecne walki zapowiadają się, jak się zdaje, **na długotrwałą wojnę domową.**

W Hiszpanji rząd zdecydowany jest **uzbroić ludność cywilną.** Robotnicy w okręgach górniczych, a szczególnie komuniści i socjaliści **otrzymali od rządu broń i tworzą w szeregu miejscowości nieregularne formacje,** mające występować przeciwko powstańczym oddziałom wojskowym. Na pograniczu Francji uzbrojona młodzież komunistyczna **obsadziła wszystkie drogi, usuwając policję i straż graniczną i sama sprawując straż na drogach, przeciętych rowami i barykadami.**

(Zainteresowanie Francji jest zrozumiałe. Jeżeli w Hiszpanji upadnie „front ludowy", to Blum będzie się źle czuł na fotelu ministerjalnym — red.)

Pożary i bombardowanie miast.

Paryż, 21. 7. (PAT.) Pasażerowie, którzy przybyli z Casablanki do Tuluzy opowiadają, że **w Maladze zauważyli liczne pożary.** W Allicante panuje spokój. W Barcelonie wiele budynków zostało spalonych. W pobliżu portu samoloty rządowe latały nad miastem **i bombardowały koszary artylerji.**

„Grom" spuszczony został na wodę.

Londyn, 21. 7. (PAT.) W stoczni firmy „White" w m. Cowes, na wyspie Whight odbyło się **uroczyste spuszczenie na wodę wybudowanego w tej stoczni kontrtorpedowca polskiego „Grom".** Matką chrzestną była p. Wanda Poznańska, małżonka konsula generalnego R. P. w Londynie. Na uroczystości tej obecni byli przedstawiciele ambasady i konsulatu generalnego z reprezentującym ambasadora konsulem generalnym dr. Poznańskim na czele. Przybyli również: admirał Świrski, ambasador brytyjski w Warszawie sir Howard William Kennard, przedstawiciele admiralicji brytyjskiej i władz wojskowych oraz liczni reprezentanci kolonji polskiej. Przy dźwiękach hymnu angielskiego i polskiego „Grom" spuszczono na wodę po tradycyjnem „ochrzczeniu" go przez p. Poznańską.

Taki sam kontrtorpedowiec **„Błyskawica" jest również wykończony i spuszczony będzie na wodę w październiku.**

—::—

Zmiany personalne w ambasadzie niemieckiej.

Warszawa, 21. 7. (Tel. wł.). Prasa niemiecka na Górnym Śląsku informuje, że w najbliższym czasie nastąpią zmiany w składzie personalnym ambasady niemieckiej w Warszawie.

Pierwszy radca ambasady von Schliep, uchodzący za znawcę spraw wschodnich, ma być odwołany i przeniesiony do centrali niemieckiego min. spraw zagranicznych.

Reprezentant ziemiaństwa wychodzi z ministerstwa rolnictwa.

Warszawa, 21. 7. (Tel. wł.). W kołach politycznych rozeszła się pogłoska, że wiceminister rolnictwa hr. Raczyński opuścić ma swoje stanowisko i przejść na służbę dyplomatyczną.

Pogrzeb generała Gustawa Orlicz-Dreszera

odbył się z udziałem głowy państwa i gen. inspektora sił zbrojnych.

(Od specjalnego sprawozdawcy „Dziennika Bydgoskiego").

Gdynia, 20. 7. Od piątej rano rozpoczął się przewóz uczestników uroczystości żałobnych z Gdyni i okolicy na Oksywie. Do dyspozycji uczestników stawiono wszelkie środki lokomocji, a więc holowniki Żeglugi Polskiej, autobusy M. T. K. i prom kursujący stale pomiędzy portem a Oksywiem. **Trzema drogami wiodącemi do kościoła i szosą prowadzącą na cmentarz wojskowy podążały tłumy publiczności.** Zaroiły się tysiącami głów wzgórza oksywskie, a wzdłuż trasy pogrzebu ustawiły się szpalerem przeróżne organizacje wraz ze sztandarami. Wzorowy porządek utrzymywała policja i żandarmerja wojskowa.

Na placu przed Dowództwem Floty zgromadzili się liczni dygnitarze wojskowi i cywilni. **Kilkudziesięciu generałów, ministrowie: Beck, Kościałkowski, Ulrych, Roman, Butkiewicz, Papee, marsz. Prystor i marsz. Car.**

Dekoracja pośmiertna.

O godzinie 9 przybył generalny inspektor sił zbrojnych **gen. Rydz-Śmigły,** który po przywitaniu z premjerem gen. Sławoj Składkowskim udał się do salonowego wagonu Pana Prezydenta Rzplitej.

Około godz. 10 wyszedł z wagonu **Pan Prezydent przywitany 21 strzałami oddanemi przez krążownik „Bałtyk".** Orkiestra powitała Pana Prezydenta hymnem narodowym, a kompanja honorowa sprezentowała broń. Po odebraniu raportu od gen. Wieniawy-Długoszewskiego, kierującego z ramienia wojska uroczystościami pogrzebowemi, Pan Prezydent udał się do gmachu Dowództwa Floty, gdzie **dokonał dekoracji śp. generała Gustawa Orlicz Dreszera wielką wstęgą orderu „Polonja Restituta", a płk. St. Lotha i kpt. A. Łagiewskiego złotemi krzyżami zasługi.** Odznaczenia zostały złożone na trumnach ofiar tragicznej katastrofy. Do zgromadzonej przed gmachem generalicji i dostojników państwowych dołączyli się w międzyczasie ataché wojskowi szeregu państw obcych oraz **delegaci niemieckiego lotnictwa wojskowego wysłani przez premjera Göringa:** płk. dypl. von Stumpf i płk. dypl. Hanesse. Wraz z delegacją przyniesiono olbrzymi wieniec z liści dębowych z długą wstęgą o barwach niemieckich. Wśród obcych oficerów zauważyliśmy również przedstawicieli policji W. M. Gdańska.

Eksportacja zwłok towarzyszów generała.

Jako pierwszą trumnę wyniesiono zwłoki śp. płk. Lotha, następnie oficerowie I pułku lotniczego wynieśli na barkach trumnę kpt. A. Łagiewskiego, poprzedzaną przez 5 księży. Przed trumnami niesiono odznaczenia obu zmarłych oficerów, **w orszaku zaś postępowały rodziny zmarłych, oraz kilkunastu generałów z gen. inspektorem armji gen. Rydzem Śmigłym.** Ze wzruszeniem stwierdziliśmy też obecność w orszaku matki śp. gen. Dreszera, która podtrzymywana przez dwóch wyższych oficerów oddała ostatnią przysługę towarzyszom tragicznego lotu jej Syna.

Śp. Gen. Orlicz-Dreszer

odbył wczoraj w Gdyni swą ostatnią drogę.

Zwłoki płk. Lotha i kpt. Łagiewskiego złożono w specjalnym wagonie, udekorowanym zielenią, którym zostaną przewiezione do Warszawy.

Żałobny kondukt.

W międzyczasie na placu przed Dowództwem Floty uformował się **pochód, prowadzący trumnę śp. gen. Orlicz-Dreszera do kościoła.** Dziesiątki wieńców z całego kraju i z zagranicy, przed trumną odznaczenia na poduszkach, dalej marynarze z krzyżem i chorągwiami kościelnemi, poczem postępuje duchowieństwo. **Trumna spoczywa na barkach generałów i wyższych oficerów.** Za trumną matka śp. generała, żona, bracia i najbliższa rodzina. Zaraz za rodziną generała widzimy **Pana Prezydenta,** a za nim **generała Rydza Śmigłego, premjera Sławoj-Składkowskiego,** ministrów i dostojników państwowych, przedstawicieli państw obcych. Trumna została ustawiona na lawecie armatniej, poczem przed nią **przedefilowali szwoleżerowie ze sztandarami i orkiestrami, baterja 16 p. a. l., bataljon Morski, bat. mar. wojennej.**

Kondukt pogrzebowy ruszył około godz. 10-ej w kierunku kościoła. Na czele jechał na koniu **generał Wieniawa-Długoszewski.**

Po przybyciu przed kościół oksywski trumnę zdjęli z lawety członkowie zarządu głównego Ligi Morskiej i Kolonjalnej. W kościele zajęli miejsce: najbliższa rodzina, Pan Prezydent, generalicja i członkowie rządu. **Po nabożeństwie żałobnem i egzekwiach ustawiono ponownie trumnę na lawecie i cały pochód skierował się przed cmentarz wojskowy na Oksywiu,** gdzie w prowizorycznym grobie zostały złożone zwłoki śp. generała Orlicz-Dreszera.

Mauzoleum na Oksywiu.

Przemówienia nad grobem rozpoczął gen. Wieniawa-Długoszewski, poczem przemawiali przedstawiciele Ligi Morskiej i Kolonjalnej. W chwili spuszczenia trumny rozległy się pożegnalne strzały armatnie z krążownika Bałtyk.

Jak nas informują, **nad grobem prowizorycznym powstanie mauzoleum ufundowane ze składek członków i sympatyków Ligi Morskiej i Kolonjalnej.**

Nabożeństwa żałobne w całej Polsce.

Warszawa, 21. 7. (PAT) W ciągu dnia wczorajszego odbyły się **w wielu miastach Rzeczypospolitej uroczyste nabożeństwa żałobne za dusze tragicznie zmarłych ś. p. gen. Orlicz- Dreszera, ppłk. Lotha i kpt. Łagiewskiego.**

Jednocześnie wywieszono w wielu miastach flagi przybrane kirem.

Uroczystości żałobne odbyły się **w Krakowie, Lwowie, Poznaniu, Wilnie, Łodzi, Piotrkowie, Kielcach, Toruniu i innych miastach.**

Braterstwo broni szwoleżerów.

Gdynia, 21. 7. (PAT) Po żałobnych uroczystościach na mogile śp. gen. Orlicz-Dreszera nastąpił **znamienny akt braterstwa broni między 1 i 2 pułkiem szwoleżerów.** Oba pułki stanęły naprzeciw siebie w zwartym szyku i zasalutowały nawzajem sztandary, poczem krótkie przemówienie wygłosił dowódca 2 p. szwoleżerów rokitniańskich płk. Radecki-Mikulicz, który podkreślił, że dane było obu pułkom **spotkać się u grobu gen. Orlicz-Dreszera, który kiedyś prowadził do wspólnego zwycięstwa i który był ich przełożonym.** Płk. Radecki-Mikulicz złożył przy tej okazji hołd walecznemu 1 p. szwoleżerów i wyraził nadzieję, że **oba pułki zawsze będą gotowe stanąć w obronie morza polskiego, jak kiedyś wspólnie walczyły o wolność i niepodległość.**

List z Wiednia.

Głosy „bezpośrednio zainteresowanych".

(Od naszego korespondenta).

Wiedeń, w lipcu.

Układ niemiecko-austrjacki z dnia 10 lipca 1936 r. nie przestaje interesować prasy europejskiej. Zarówno w Berlinie jak i we Włoszech dzienniki, będące z natury rzeczy organami propagandy rządowej, prześcigają się w pochwałach „genjalnej polityki wodza". Ale wystarczy porównać chociażby „Angriff" lub „Völkischer Beobachter" z takim „Tevere" lub „Gazetta del Popolo" — aby zdać sobie sprawę z ogromnej rozpiętości sądów i komentarzy, jakie wywołał układ Papen—Schuschnigg w obu stolicach faszystowskich państw. W Rzymie podkreśla się na każdej stronie jasno, wyraźnie i otwarcie, że świeżo zawarty pakt jest **olbrzymiem zwycięstwem polityki Mussoliniego,** który „zdołał usunąć przedmiot sporu między dwoma państwami" i „skłonił Führera do całkowitego uznania niepodległości Austrji oraz nienaruszalności jej wewnętrznego ustroju". Natomiast w Berlinie twierdzi się mniej coprawda wyraźnie, **ale zupełnie przejrzyście,** że pakt z 10 bm. jest początkiem **„moralnego zespolenia się dwóch narodów niemieckich".** Redakcje włoskie, podając głosy z Trzeciej Rzeszy, wycinają z artykułów nazistowskich to, co idzie po linji koncepcji rzymskiej. W Niemczech robi się to samo w stosunku do echa z za Alp. Ujednostajnienie „głosów opinji publicznej" może oddawać autorytatywnym rządom, a raczej ich propagandzie — bardzo wielkie usługi...

To jest pierwsze wrażenie, jakie odnosimy z lektury prasy niemieckiej i włoskiej. Drugie jest również ciekawe i dotyczy komentarzy już nietylko berlińsko-rzymskich, ale prasy europejskiej wogóle. Otóż: zastanawiając się bardzo szeroko nad polityką Niemiec czy Włoch — **nie wspomina się o najbardziej zainteresowanem państwie, to jest samej Austrji.** Państwo naddunajskie stało się przysłowiową skórą na niedźwiedziu o którą spór więcej interesuje Europę, aniżeli sam objekt zagadnienia.

Co sądzą w Wiedniu o akcie „zgody między dwoma narodami"? Jak przyjęto w Austrji wiadomość o „powrocie normalnych i przyjaznych stosunków między republiką federacyjną a Trzecią Rzeszą"? Prasa austrjacka od chwili wejścia w życie nowej konstytucji, to jest od dwóch lat — jest bardzo skrępowana w wypowiadaniu niezależnych zdań. Nacisk sfer rządowych wywierany w pośredni lub bezpośredni sposób na poszczególne redakcje — zwiększa się w stosunku wprost proporcjonalnym do ważności zagadnienia. W komunikacie radjowym Schuschnigga zwrócono uwagę na „stałość polityki austrjackiej". W redakcjach wiedeńskich zrozumiano ten zwrot jako pewnego rodzaju „Wink von oben" — i prozę wstępnych artykułów przeplatają cytaty z mów Seipla i Dollfussa, dwóch orędowników niepodległości austrjackiej. Jest to trudny popis w tańcu na linie, rozwieszonej nad przepaścią różnic między byłym kanclerzem a Hitlerem. Jeżeli się np. czyta, że **„Dollfuss był zdeklarowanym zwolennikiem unormalizowania stosunków między Austrją a Rzeszą"** — to mimowoli odżywają w pamięci te tragiczne dni lipcowe w 1934 r., kiedy kanclerz austrjacki leżał skrwawiony na podłodze swego gabinetu i konał, zamordowany na rozkaz berliński...

Dzienniki wiedeńskie nie ośmielą się tego przypomnieć, tak samo jak nie pozwalały sobie na krytykę polityki **zwykłego wasalstwa względem Włoch.** Pisze się co można i jak można...

Można stwierdzić wyraźne podkreślenie całkowitej odrębności państwowej Austrji. Więc we Wiedniu zwraca się uwagę, że głosy prasy francuskiej o rzekomem ułatwieniu przenikania propagandy hitlerowskiej do Austrji — są „pozbawione podstaw".

— **Na zachodzie** — piszą w Wiedniu — **zapominają, że w Austrji obowiązuje ustawa o ochronie państwa, prawo bardzo surowe, które najzupełniej wystarczy, by zapobiec ewentualnej akcji hitlerowskiej.** Jakakolwiek propaganda, **zmierzająca do ograniczenia samodzielności państwowej krajów związkowych, napotka na zdecydowany opór paragrafów kodeksu karnego. Z tej strony nie grozi Austrji żadne niebezpieczeństwo.**

Niektóre pisma — jak np. „Wiener Tageblatt" — idą jeszcze dalej. Wspomniany organ kół monarchistyczno-katolickich odsłania kulisy rokowań, **dotyczących kwestji habsburskiej w Austrji.** Miała ona wywołać szereg zastrzeżeń ze strony Trzeciej Rzeszy. Była jednym z powodów przedłużenia rokowań o pakt. **Wreszcie Hitler, wobec nieugiętego stanowiska Schuschnigga, zgodził się na uznanie faktu, że sprawa ta dotyczy jedynie i wyłącznie wewnętrznej polityki austrjackiej, do której Niemcy zobowiązały się uroczyście nie mieszać (?)** — co naturalnie **jest zwykłem odwróceniem rzeczywistości.**

O tych dwóch czynnikach: ustawie w sprawe ochrony państwa oraz możliwym powrocie Habsburgów myślano w Rzymie, kiedy p. Gayda, redaktor „Giornale d'Italia", głównego organu ministerstwa spraw zagranicznych pisał, że **„o niepodległość Austrji możemy być spokojni, gdyż istnieją wystarczające gwarancje w klauzulach paktu".**

Czy jednakże te zobowiązania i przyrzeczenia Trzeciej Rzeszy nie są tylko teorją, czy odnośne artykuły układu z dnia 10 bm. nie podzielą losu tych świstków papieru, jakiemi dla Niemiec były i klauzule traktatu wersalskiego i dobrowolnie przyjęte zobowiązania lokarneńskie i uroczyście poręczona przez kanclerza demilitaryzacja Nadrenji?

— **Z prawdziwą radością** — pisze wiedeńska „Reichspost" — **podkreślamy oświadczenie berlińskie, że pomiędzy Austrją a Niemcami niema już kwestyj spornych.** Ton deklaracji niemieckiej jest tak poważny, **że do naszych sąsiadów w Rzeszy możemy mieć pełne zaufanie...**

Zaufanie jest uczuciem bardzo pożądanem w polityce, gdyż bez zaufania nie byłoby ani paktów, ani konferencyj, ani całej rozmaicie ocenianej elastyczności, jaką odznacza się polityka różnych państw europejskich wogóle, a Niemiec w szczególności. Dlatego też tak dużo pisze się o zaufaniu w prasie wiedeń-

Pogrzeb sankcyj.

W „Daily Mail", jednym z największych dzienników angielskich, pojawiła sie powyższa karykatura, która wyszydza zwolenników sankcyj. Największe łzy krokodylowe przelewa bóg wojny Mars.

Adam Nasielski

24)

(Ciąg dalszy).

— Dlaczego pan nie dzwonił?

— Telefon to rzecz niebezpieczna. Nigdy nie można wiedzieć, kto podsłuchuje.

Zapalił nerwowo papierosa z własnej papierośnicy.

— Gdzie pan się włóczył, captain. Powinien pan jak najmniej zwracać na siebie uwagę.

— Ja się nie boję.

— Ale sprawa jest tajna i ja tu decyduję.

— Mr. Sedgwick. Nie jestem przyzwyczajony do takiego tonu.

Lecz zarazem przyszło mu na myśl zdanie: „Ranton nie przyjdzie jutro o dwunastej" i zamilkł.

— Tu nie chodzi o ton, kapitanie. Nie jesteśmy przecież dziećmi. Wyraził pan zgodę, wziął pieniądze i zrozumiałe, że z tem związane są pewne obowiązki. A tam gdzie istnieją obowiązki — jest zawsze strona dysponująca i strona słuchająca.

— Więc słucham pana. — Jaz nie mógł zaprzeczyć logiki tego rozumowania.

— Dziś — Sedgwick zniżył głos — wieczorem odbędzie się u Harolda Murraya zwykłe przyjęcie dla zaproszonych gości. Musi pan tam być obecny. Uprzedzam jeszcze raz — zacisnął na chwilę wargi — ani słowa nikomu o naszem porozumieniu.

— Nie mam zaproszenia na przyjęcie.

— Zatelefonuje pan do miss Murray i poprowadzi rozmowę tak, że ona pana zaprosi. Nic trudnego.

— Co mam tam robić?

— Nic. Narazie zupełnie nic. Jeszcze nie nadszedł czas — dodał zrozumiale tylko dla siebie i nie kwapił się nawet do wyjaśnienia Jazowi, co miał przez to na myśli. Widząc jednak wpatrzone w siebie zdumione spojrzenie Kenta, wyjaśnił. — Przedewszystkiem chodzi o to, aby pan stał się u Murraya człowiekiem swoim, dobrym znajomym.

— A potem nie zażąda pan chyba, mr. Sedgwick, abym włamał się do skarbca Trustu Transportowego. Nie mam pojęcia o rozbijaniu kas i nie odróżniam acetylenowej rurki wydmuchowej od rozpylacza — uśmiechnął się Jaz, gdyż w całej sprawie zaczynał dostrzegać momenty komiczne i niezwykłe zarazem.

— Proszę nie żartować — upomniał go bankier. — Rzecz jest poważniejsza, niż pan przypuszcza. Sądzę — zmienił nagle temat, — że ma pan jeszcze dość pieniędzy.

— Starczy.

— Gdyby były potrzebne proszę bez wahania zwrócić się do mnie. Zresztą...

— O, pod tym względem jest pan correct, mr. Sedgwick. Płaci mi pan masę forsy za nic, za uczęszczanie do domu miljonera. Myślę, że ma pan w tem jednak, jakąś wyższą kombinację. Może chodzi tu o jakieś machinacje giełdowo-bankowe i związane z niemi posunięcia.

Montague Sedgwick spojrzał na niego uważnie.

— Pan jest za ciekawy, mr. Kent. Nie należy pytać tak wiele.

— Pomimo to zadam przecież jeszcze jedno pytanie. Koniecznie.

— Jakie?

— Czy to pan każe mnie śledzić temu fagasowi, udającemu kramarza z sznurowadłami?

Odpowiedź była trochę inna, niż Jazon się spodziewał.

— Naturalnie, że pana inwigiluję. To jasne. Wiadomy mi jest prawie każdy pana krok. Lecz człowiek ze sznurowadłami...

— Ściślej: człowiek handlujący sznurowadłami.

Bankier potrząsnął głową:

— O takim nie wiem. Jak on wygląda?

— Skoro pańscy ludzie śledzą każdy mój krok — to zdanie brzmi trochę powieściowo, nieprawdaż? — to musi pan wiedzieć jak ten typ wygląda. Uganiałem się dziś za nim jakąś godzinę i wydałem około dwudziestu dolarów na taksówkę. Trochę starszy, rumiany, szpakowaty, nędzna kreatura. Mogę służyć adresem, może to panu coś powie.

Przerwał, aby zapalić papierosa.

— Czy zna pan dom nr. 36 na Logan Square, mr. Sedgwick?

Nie spodziewał się efektu swych słów. Bankier omal nie zachwiał się na nogach, zbladł i aż oparł się palcami o blat stołu. Palce te drżały i Jaz widział to wyraźnie. Wreszcie przemówił:

— Pan jest odważny człowiek, Kent.

— Kapitanie Kent, Sedgwick — poprawił Jaz z satysfakcją. — Najpierw sprytny, potem ostrożny i teraz odważny. Do kompletu brak mi jeszcze przystojności. Jak widzę, zbliżam się milowemi krokami do idealnego typu bohatera powieści. Czy wymieniony przeze mnie adres nic panu nie mówi?

Sedgwick nie uważał widać za stosowne odpowiedzieć na to pytanie. Wstał. Bardzo prędko twarz jego i cała postać przybrała normalny wygląd; tak szybko, że Jaza aż to zdziwiło. Dowodziło to, że bankier miał w wysokim stopniu rozwinięte umiejętności panowania nad sobą i tak zwanej zimnej krwi.

— Po powrocie z wizyty u Murraya, zda mi pan telefoniczny raport pod tym numerem. — Wręczył Jazowi kartkę, którą ten schował niedbale. — Poza tem proszę w każdej chwili być gotowym do wykonania dalszych instrukcyj.

(Ciąg dalszy nastąpi).

skiej. Ale w rozmowach prywatnych zwraca się uwagę na inny fakt, nastrajający mniej optymistycznie. Mianowicie ten zwrot o „usunięciu wszelkich kwestyj spornych" znany jest z niezbyt odległej przeszłości. Pojawił się on już w uroczystej deklaracji kanclerza Hitlera, skierowanej pod adresem — Francji. Było to w styczniu 1935 r., bezpośrednio po plebiscycie w Zagłębiu Saary. Deklarację tę określano w niektórych kołach parysko-berlińskich jako „zapowiedź nowej ery". Trwała ona trzynaście miesięcy: do 7 marca 1936, to jest do dnia okupacji Kolonji przez wojska Hitlera...

Powtóre dosyć niepokojąca jest zapowiedź otwarcia granic dla turystyki i prasy niemieckiej. Istnieją poważne obawy, że ci „turyści" z Trzeciej Rzeszy, tak oczekiwani przez ludność malowniczych okolic Tyrolu i Styrji — **staną się bardzo starannie wysortowanymi apostołami nowej ewangelji nazistowskiej.** W każdym razie nie ulega najmniejszej wątpliwości, że głoszeniu idei wielkich Niemiec w formie „bezpośredniego oddziaływania na pobratymców austrjackich" — rząd berliński przeciwstawiał się nie będzie. To samo tyczy się artykułów w tych czterech wielkich pismach hitlerowskich, które odzyskały debit w Austrji...

Dzienniki wiedeńskie, wyrażające z konieczności poglądy rządowe — są pełne uroczystego optymizmu. Natomiast ani szerokie sfery katolickie, ani monarchiści, ani zwolennicy dawnej partji socjalistycznej — nie mają powodu do zbytniej radości z „genjalnego posunięcia". Najbliższa przyszłość okaże, po czyjej stronie była racja...

Andrzej B.

Delegacja Kolegjum Międzynarodowych Wykładów Akademickich u Jego Em. ks. biskupa morskiego.

W tych dniach przybyła do Pelplina delegacja Kolegjum Międzynarodowych Wykładów Akademickich z Gdyni, złożona z rektora honorowego Kolegjum **prof. dr. Eugenjusza Czettlera** z Budapesztu, rektora Kolegjum **prof. dr. Tadeusza Hilarowicza i dyrektora Antoniego Steinera** z Budapesztu, aby podziękować Jego Ekscelencji **ks. biskupowi Okoniewskiemu** za odprawienie nabożeństwa przed tegoroczną inauguracją. J. E. ks. biskup podejmował przybyłych śniadaniem, w którem oprócz wyżej wymienionych, wzięli nadto udział dyrektor departamentu morskiego M. P. i H. p. **L. Możdżeński z małżonką, rektorowa Hilarowiczowa**, dyr. Polskiego Radja w Poznaniu **K. Okoniewski i ks. kapelan Jankowski.**

Z Gdyni i wybrzeża.

REPERTUAR KIN:

„BAJKA": „Wesołe szaleństwo".

CZARODZIEJKA wyświetla film p. t. **„Regina"** z Olgą Czechową.

LIDO: Przepiękna operetka **„Miłość cygana".**

POGOTOWIA:

Lekarz dyżurny — tel. 12-40.

Miejskie Zakł. Elektryczne — tel. 29-67.

Telefon nr. 14-60 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Gdyni, ul. Skwer Kościuszki 24.

dr. Bogucki.

Gabinet komendanta i kancelarja telefon 20-22.

Konc. Kursy Samochodowe W. Mielnika w Gdyni szkołą kierowców amatorów i zawodowych po cenach zniżonych. (13519

Pamiątki z nad polskiego morza.

Będąc w Gdyni, korzystajcie z okazji zakupu pięknych pamiątek, naprawdę i jedynie polskich, już od cen groszowych do najwykwintniejszych, pod gwarancją z bursztynu naturalnego lub przecudnych muszli morskich. Sklep fabryczny przy ul. Starowiejskiej, róg Pierackiego, obok dworca kolejowego pod firmą: Fabryka wyrobów bursztynowych i zakłady oczyszczania muszli Piotr Trześniak. Tel. 25-71. (10322

Jadłodajnia Restauracja „ZIEMIANKA"

Gdynia, ul. Starowiejska nr. 16

Kuchnia warszawska poleca smaczne **obiady od 1 zł. śniadania od 30 gr, kolacje od 80 gr. — Dania barowe po 50 gr.** — Dla wycieczek 10% zniżki

(13971)

Dalsze potanienie kosztów przewozu w komunikacji towarowej między Gdynią, Gdańskiem a Austrją. Nowo wydane w czerwcu i lipcu br. zeszyty czechosłowacko-polskiej taryfy portowej dają już możność tańszego przewozu ważniejszych towarów importu i eksportu austrjackiego przez porty polskiego obszaru celnego i przejścia graniczne czechosłowacko-austrjackie pod Devinska Nova Ves, aniżeli przez Hamburg kombinowaną drogą kolejowo-rzeczną z przeładunkiem w portach dunajowych Regensburg i Passau. Będący obecnie w opracowaniu nowy zeszyt polsko-czechosłowacko-dunajowej taryfy dla komunikacji między portami Gdynia i Gdańsk a austrjackiemi portami dunajowemi, który się ma ukazać 1 września br., bardziej jeszcze obniży koszty przewozu w tej komunikacji dzięki zastosowaniu jeszcze tańszych stawek opłat przewozowych kolejowych do i od portu dunajowego Bratislava oraz taniego frachtu rzecznego między tym portem a austrjackiemi portami na Dunaju. Da to możność podjęcia w Austrji i Jugosławii skutecznej akcji akwizycyjnej na rzecz naszych portów morskich.

SUDORYN W PROSZKU „AP. KOWALSKI", USUWA **POT** I WOŃ

wystrzegać się naśladownictw

945)

„Na spotkanie wschodu słońca"

nadzwyczajna wycieczka morska dla czytelników i sympatyków „Dziennika Bydgoskiego" odbędzie się w najbliższą sobotę, 25 bm. o godz. 22.30 z przystani żeglugi przybrzeżnej.

W programie przejazd najszybszą i największą łodzią motorową „Gryf" z Gdyni do Jastarni, dancing w Pawilonie Żeglugi Polskiej i na tarasie, przywitanie wschodu słońca i powrót do Gdyni.

Koszt przejazdu w obie strony tylko 1,50 złotych. Poważne zniżki od konsumcji w pawilonie Żeglugi Polskiej w Jastarni. Zgłoszenia przyjmuje administracja „Dziennika Bydgoskiego" w Gdyni, Skwer Kościuszki nr. 24. Wobec ograniczonej ilości uczestników prosimy zgłaszać się zawczasu. Telefoniczne zgłoszenia nie będą uwzględniane.

Pamiętajmy więc: **w najbliższą sobotę wycieczka „Dziennika Bydgoskiego" „na spotkanie wschodu słońca".**

10% OPUSTU od 15 LIPCA do 15 SIERPNIA

ELEKTRYCZNE KUCHENKI, PIEKARNIKI, ŻELAZKA, CZAJNIKI I INNE GRZEJNIKI

KORZYSTAJCIE Z OKAZJI

SPRZEDAJE SKLEP **M. Z. E.**

TELEFON NR. 29-67.

Potrzeby handlu w porcie gdyńskim.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni rozpoczęła przed paru miesiącami prace nad **zbadaniem możliwości rozwoju handlowego i przemysłowego portu i miasta Gdyni.** Zdając sobie sprawę, że dla rozwoju handlu trzeba stworzyć odpowiednie warunki i usunąć istniejące obecnie przeszkody dyrektor Izby dr. J. Kulikowski zebrał wszelkie potrzebne materjały i korzystając z obecności w Gdyni pp. ministrów Kwiatkowskiego i Romana, sprecyzował w obszernym referacie zagadnienie handlu w porcie gdyńskim.

Referat swój zakończył dyrektor dr. Kulikowski czterema postulatami, które przytaczamy niżej:

1. **Prosimy o stosowanie ustawy z dnia 1-go czerwca 1927 r. o popieraniu rozbudowy i rozwoju gospodarczego miasta i portu w Gdyni i udzielanie w myśl przepisów tej ustawy zwolnień od podatku obrotowego. Prosimy o stosowanie wymienionych zwolnień zarówno do przedsiębiorstw przemysłowych jak i handlowych, prosimy o uproszczenie i przyśpieszenie procedury załatwiania poszczególnych podań. (Obecnie procedura trwa do 1 i pół roku).**

2. **Prosimy o zarządzenie decentralizacji wydawania pozwoleń przywozowych w ramach tych kontyngentów, które są dzielone na miejscu w Gdyni — po ustaleniu zaś zasad tranzakcyj wiązanych, prosimy o upoważnienie Izby gdyńskiej do wydawania na miejscu promes importowo-eksportowych.**

3. **W celu pewnego wyrównania sytuacji Gdyni w stosunku do Gdańska, prosimy o zwiększenie kontyngentów importowych dla Gdyni, oraz ustalenie rezerwy kontyngentowej, z której otrzymywałyby przydziały gdyńskie firmy importowe, tranzytujące importowany towar do krajów bałkańskich, Austrji, Węgier i Czechosłowacji.**

4. **Prosimy o wzięcie pod przychylną rozwagę projektu, aby firmy handlowo-eksportowe, osiedlające się w Gdyni mogły dla wyrównania warunków pracy korzystać na przeciąg pewnego okresu czasu ze zwiększonej np. o 1, lub ½% premji od towarów przemysłowych, przez firmy te eksportowanych.**

Postulaty powyższe wysunięte przez dyr. dr. Kulikowskiego są więcej niż skromne, niemniej jednak przyczynić się mogą do koniecznego rozwoju handlu w porcie gdyńskim, to też spodziewamy się, że zostaną one w całej rozciągłości uwzględnione.

Znamienne uchwały rzemiosła gdyńskiego

W dniu 12 lipca br. Gdynia była widownią zjednoczenia rzemiosła gdyńskiego, które na zebraniu, zwołanem przez Sekretarjat gdyński, po przemówieniach, wygłoszonych przez starszych cechów gdyńskich, uchwaliły 8 rezolucyj, obejmujących **najbardziej aktualne bolączki rzemiosła gdyńskiego.**

Rezolucje objęły w pierwszym rzędzie żądanie, by przy robotach państwowych lub samorządowych uwzględniać przedewszystkiem rzemiosło gdyńskie, z uwagi na ciążące na niem **obciążenia podatkowe na rzecz samorządu gdyńskiego.** Następny punkt stwierdza liczne straty rzemieślników budowlanych, poniesione wskutek niesumienności przedsiębiorcy budowlanego względnie właściciela nieruchomości, którzy latami nie regulują należności rzemieślniczych. Rezolucja domaga się **ochrony wierzytelności** drogą wydania przepisów, gwarantujących należność na nieruchomości w skali uprzywilejowanego pierwszeństwa przed wszystkiemi innemi zobowiązaniami hipotecznemi.

Ze względu na zbyt wąskie ujęcie rzemiosła budowlanego sprowadzonego jedynie do zawodu murarskiego, ciesielskiego i kamieniarskiego, rezolucja wnosi o **rozszerzenie pojęcia rzemiosła budowlanego** zgodnie z wymaganiami życia do robót blacharskich, dekarskich, kowalskich, malarskich, ślusarskich, stolarskich, szklarskich i zduńskich, przyczem celem podniesienia poziomu prac budowlanych konieczne jest uprawnienie do brania robót tylko mistrzów cechowych.

W związku z tem wysunięty został postulat **usprawnienia walki z nielegalnem rzemiosłem,** jako źródłem katastrof budowlanych, oraz zastosowaniem sankcyj karnych wobec zleceniodawców, posługujących się nielegalnie istniejącym warsztatem rzemieślniczym.

Celem zatem należytego **przygotowania solidnego elementu rzemieślniczego,** niezbędne jest zaostrzenie warunków uzyskiwania dyplomu mistrza w kierunku przedłużenia lat praktyki u mistrza z 3 do 5, i ustalenia minimum wieku lat 25 do egzaminu mistrzowskiego.

Aby jednak zapewnić nowopowstającym warsztatom rzemieślniczym możność egzystencji, konieczne jest **zdecentralizowanie robót rzemieślniczych** wydawanych przez państwo dla funkcjonarjuszy, i udostępnić wykonywanie ich wszystkim warsztatom prowincjonalnym, a nie jedynie stołecznym.

Poza tem uchwalono rezolucję, by **zawód elektrotechniczny został zapisany na listę rzemiosła,** dzięki czemu wzrośnie kontrola nad robotami elektrotechnicznemi, wykonywanemi dotychczas przez wielu przygodnych osobników, wskutek czego zachodzą bardzo częste wypadki śmierci podczas instalacji.

Poza tem w dążeniu do stworzenia silnego regulatora życia gospodarczego wogóle, a życia rzemieślniczego w szczególności, rzemiosło gdyńskie zorganizowane w cechach stwierdziło, że **Targi Gdyńskie są ważnym instrumentem normalizacji spraw gospodarczych na terenie Gdyni i wybrzeża,** i z tej racji wnosi, aby czynniki miarodajne udzieliły Targom Gdyńskim swojej opieki i poparcia w ich zamierzeniach stworzenia wielkiej Gdyni.

Orłowo w żałobie.

W związku z tragicznym wypadkiem jaki miał miejsce w Orłowie w dniu 16. bm., staraniem Stowarzyszenia Przyjaciół Orłowa-Morskiego odbyła się w dniu 18. bm. **w Orłowie o godz. 10 rano w kościele św. Józefa uroczystość żałobna.** Żałobną mszę św. odprawił ks. prob. Wiśniewski. Orły, znajdujące się po bokach ołtarza, przybrano krepą. Na mszy św. obecni byli przedstawiciele władz, społeczeństwa, letnicy, miejscowe organizacje m. in. Związek Powstańców i Wojaków ze sztandarem, Związek Rezerwistów, Związek Strzelecki, Obóz P. W. K. z Radłowa, Obóz Harcerski — Hufiec Sochaczewski z Redłowa i t. d.

Również na znak żałoby czwartkowy wieczór taneczny, oraz świetnie zapowiadająca się wycieczka na s. s. Gdańsk w dniu dzisiejszym odbyć się mająca, **została przez Stowarzyszenie odwołana.** Wycieczka została odłożona na sobotę następną dnia 25. bm., reunion zaś w przyszły czwartek dnia 23. bm. odbędzie się normalnie.

Bądźmy gotowi!

Z dniem 2 sierpnia 1936 r. rozpoczynamy **13-ty Tydzień Lotniczy,** aby dorocznym zwyczajem przypomnieć społeczeństwu w uroczystych obchodach, akademjach, zebraniach, odczytach i rozmaitego rodzaju imprezach, że hasła, które nam przyświecają i które nami kierują nic nie straciły na aktualności.

W codziennej szarej walce o byt, przejęci troskami dnia, mając zaprzątnięty umysł sprawami zawodowemi, sprawami małego światka, w którem się mieszczą zainteresowania nasze, zapominamy o rzeczach ogólnych, o sprawach większych i szerszych, które w naszem mniemaniu nie wymagają doraźnego załatwienia pomimo, że są one niezmiernie ważne i stale aktualne.

Współczesny rozwój techniki wojennej wciąga do działań wojennych cały naród, wraz ze wszystkiemi jego zasobami.

Wartości moralne należą do najważniejszych zagadnień wojennych, jest to bowiem duch, który przenika całkowicie element wojny.

Cały świat zbroi się w gwałtowny sposób, skierowując wysiłki przedewszystkiem na rozbudowę sił powietrznych. — Jaki stąd wniosek?

Być gotowym na wszelki wypadek i wszelkie ewentualności.

Nie możemy nigdy zapominać, że dotąd tylko będą się z nami liczyli, dopóki będziemy silni i przygotowani na odparcie wszelkich zakusów, bez względu na to, skąd one pochodzić będą. Siła i przygotowanie do obrony — to najlepsza gwarancja pokoju.

Nad zapewnieniem bezpieczeństwa życia i mienia obywateli na wypadek wojny czuwa zawsze czynna nasza Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

Spodziewać się przeto należy, że społeczeństwo na wybrzeżu dobrze zrozumie swój obowiązek w stosunku do tej organizacji i zadokumentuje swą zwartą współpracą z naszym obwodem morskim L. O. P. P. i przez największy udział w Tygodniu L. O. P. P. Szczegółowy program uroczystości będzie podany później.

ZMARLI:

Śp. **Michał Lemańczyk,** emer. urzędnik pocztowy, lat 70, w Chojnicach.

Śp. **Stanisław Spychała,** mistrz rzeźnicki, w Poznaniu.

Śp. **Zenon Szczepski** w Gnieźnie.

Dzień pierwszego obywatela Francji.

Co siedem lat zasiada za stołem prezydenta Francji człowiek, który jest najidealniejszem wcieleniem typu francuskiego, koncentrując w sobie wszystkie przymioty wysokiej kultury mieszczańskiej, którą naród ten zdołał wypracować w swym wiekowym pochodzie dziejowym. Tem tłumaczyć należy, dlaczego najbardziej głośni, najbardziej impulsywni politycy, wykwint rasy francuskiej, jak np. Clemenceau, nie znaleźli nigdy uznania w oczach zgromadzenia narodowego. Francuz chce widzieć w pierwszym obywatelu kraju przedewszystkiem wzór cnót obywatelskich umiłowania kraju i wierności zasadom republikańskim.

Obecny prezydent Albert Lebrun nie odchyla się pod tym względem od długiej linji swych poprzedników. Jego punktualność, akuratność i pracowitość **mogą być wzorem dla wszystkich.**

Dzień prezydenta jest ściśle uregulowany co do minuty. Niezależnie od godziny udania się na spoczynek, prezydent wstaje codziennie punktualnie o godzinie 7-mej. Po małem śniadaniu udaje się o godz. 9-tej do swego gabinetu, gdzie oczekuje na niego sekretarz osobisty, podając prezydentowi do podpisu projekty ustaw i inne dokumenty wagi państwowej.

Prezydent interesuje się szczegółowo zagadnieniami polityki zagranicznej. Po podpisaniu i przejrzeniu aktów państwowych, prezydent przegląda pocztę, odpisując osobiście na niektóre listy i dając polecenia odpowiedzi na szereg innych listów.

Do godziny 12-ej min. 30, o której w Pałacu Elizejskim podaje się obiad, prezydent przegląda raporty administracyjne, czyta czasopisma techniczne i naukowe dzienniki itp. Obiad, o ile prezydent nie przyjmuje gości, upływa dość szybko, zazwyczaj do godziny 1 min. 15. Po obiedzie następuje krótka przechadzka w ogrodach Pałacu Elizejskiego która nie przeciąga się poza godzinę 14-tą. Od godziny 14-ej do 19-ej lub 20-ej nieprzerwana praca. Prezydent przyjmuje osoby zameldowane poprzedniego dnia na audjencję dyplomatów, ministrów, polityków, delegacje wiejskie, mieszczańskie, przemysłowe itp.

O godz. 20-ej prezydent udaje się na wieczerzę, która trwa jeszcze krócej niż obiad, poczem, o ile program dnia nie przewiduje inaczej, udaje się w towarzystwie swego sekretarza pod dyskretną opieką dwóch detektywów na dwugodzinny spacer po mieście. Po powrocie prezydent spędza wieczór w gronie rodzinnem na muzyce, lekturze itp. Około północy Lebrun udaje się na spoczynek.

W każdy czwartek prezydent spożywa posiłek w szerszem gronie rodzinnem w otoczeniu **czterech wnuków** w wieku 1, 2, 4 i 5-ciu lat.

Nierzadko po obiedzie w tym dniu prezydent, który ogromnie kocha dzieci, bierze udział w zabawie swych wnuków. Taki jest normalny dzień prezydenta, niezakłócony żadnym protokułem.

W dniach wielkich oficjalnych przyjęć lub uroczystych aktów o charakterze państwowym porządek dnia pierwszego obywatela Francji jest oczywiście inny. Dni tych, wyjąwszy przygodnych przyjęć przedstawicieli obcych mocarstw, lub wizyt szefów innych państw jest niewiele.

Po wojnie ilość uroczystości w Pałacu Elizejskim ograniczono do minimum. Dwa razy do roku prezydent wydaje wielkie przyjęcia dla korpusu dyplomatycznego i dla członków parlamentu, połączone z rautami. Poza tem odbywa się szereg okazyjnych przyjęć z okazji pobytu szefów lub ministrów innych państw. Porządek dnia jest w tym wypadku ustalony ściśle protokułem dyplomatycznym, przestrzeganym przez prezydenta z pedantyczną ścisłością.

Pustynia rozszerza się.

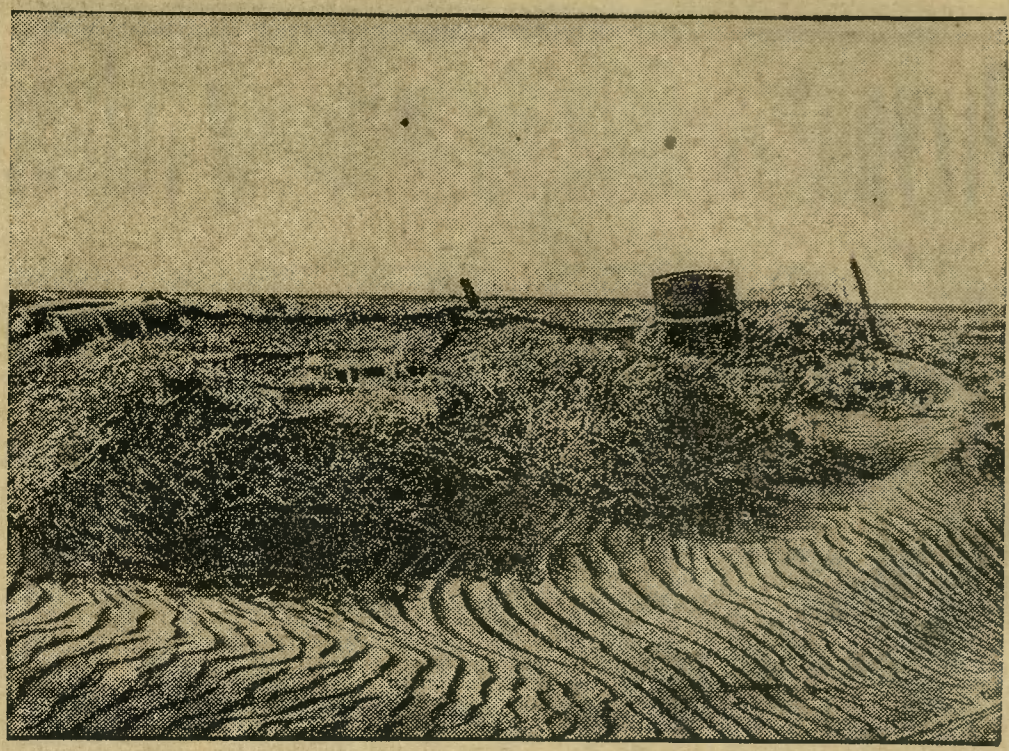

W stanie Kansas w Stanach Zjednoczonych burza rzuciła ogromne masy piasku na pola uprawne, zamieniając je na pustynię.

Przegrał cały majątek.

Manja robienia zakładów w Anglji.

Do jakiego stopnia zakład w Anglji uważany jest za bezwzględnie obowiązujący, dowodem tego przykład pewnego obywatela ziemskiego E. T. Milforda, który w sprawie zupełnie bagatelnej założył się z pewnym wydawcą londyńskim o **cały swój majątek.** Milford przegrał zakład.

W klubie zwrócono wygrywającemu zakład uwagę na to, że Milford, czyniąc zadość warunkom zakładu, jest zrujnowany i że nie pozostaje mu nic innego, jak umieścić się w jakim przytułku. Wydawca oczywiście natychmiast zgodził się na odstąpienie od zakładu, a spotkawszy Milforda w klubie, oświadczył mu:

— Nie może być mowy o wykonaniu zakładu, niech pan złoży 5 funtów na jaki cel dobroczynny, a ja pana zwalniam.

Milford przez chwilę popatrzył na wydawcę, poczem powiedział:

— Czy pan mnie chce obrazić? Zakład jest zarejestrowany. Poniosę stratę.

Wszelkie perswazje z naszej strony Milford zignorował. Przekazał on swoją posiadłość wydawcy i udał się do przytułku.

— Nie powinienem był się zakładać, — była jego odpowiedź, — lecz skoro się założyłem, muszę dotrzymać słowa.

Nieraz zakładają się ludzie o rzeczy najdziwaczniejsze, jak to wynika z klubowego rejestru zakładów. Czytałem tam między innnemi: — Dnia 3-go maja 1922 r. zarejestrowany został zakład między członkiem Izby lordów i pewnym pułkownikiem. Pułkownik przegrał zakład i musiał 7 dni chodzić o jednym bucie. Uczynił on to, a nikomu nie śniło się zamknąć tego jegomościa do domu warjatów. Dnia 23-go czerwca 1925 r. założył się niejaki Hull z pewnym kapitanem okrętu. Hull, który przegrał zakład, musiał maleńka łódką przebyć kanał La Manche między Dower i Calais. Hull niemniej niż 7 razy podejmował tę niebezpieczną wyprawę, zanim udało mu się przepłynąć kanał.

Jeden z najbogatszych ludzi na świecie

maharadża Mysoru Sri Krisznaraja Wadiyar odbywa obecnie podróż po Anglji.

Rozdzielenie „bliźniąt sjamskich".

Odcięto trupa od żyjącego dziecka.

Chirurdzy w szpitalu w Ameryce dokonali tu rzadkiej i nadzwyczaj niebezpiecznej operacji dla rozdzielenia bliźniaków sjamskich, z których jedno zmarło, a drugie żyje. Dla uratowania żyjącego od śmierci, postanowiono odciąć trupa od żyjącego dziecka.

Aż do czasu poczynienia przygotowań do operacji nie wyjawniono, że państwu Diego Fiorenzo urodziły się bliźniaki sjamskie — obie dziewczynki.

Większa z bliźniąt, ważąca siedem funtów, zmarła, lecz druga, ważąca pięć funtów, jest bardzo żywotna, jak powiadają lekarze, którzy postanowili zaryzykować uratowanie jej życia przez operację.

Dzieci urodziły się w pozycji plecami do plec i **zrośnięte były głowami.**

Zdumiony tem, że mniejsza z bliźniąt żyła w kilka godzin po śmierci jej siostry, doktor Vernaglia zabrał żyjące dziecko i trupa jej sjamskiej siostry do szpitala, gdzie sztabowi lekarze postanowili dokonać operacji rozdzielającej.

Każdy Anglik ma maskę gazową.

Przygotowaniem obrony przeciwgazowej zajmuje się w Anglji ministerstwo spraw wewnętrznych, które ostatnio przystąpiło do realizacji hasła: każdy Anglik musi mieć maskę gazową.

—::—

Życie dla wiedzy.

Młoda lekarka poniosła śmierć przez zatrucie bakcylami. Karygodna obojętność prasy i przemilczenie wypadku.

W jednym ze szpitali w Waszyngtonie zmarła przed kilku tygodniami 29-letnia asystentka dr. Anna Pabst. Oddawała się ona z wielkim zapałem **badaniom medycznym,** dokonała kilku wynalazków, a ostatnio zajęta była badaniami nad serum **przeciw paraliżowi dziecięcemu,** gdy właśnie wskutek fatalnego wypadku straciła życie. Oto królik, jakiemu dr. Pabst zastrzykiwała owe serum, wykonał niespodziewanie gwałtowny ruch, tak, że młodej uczonej wpadła do oka kropla śmiercionośnej buljonowej kultury bakcylów. Następstwem była **śmierć młodej uczonej wśród strasznych cierpień.**

Prasa światowa nic nie doniosła o tym tragicznym wypadku. W jednem tylko znanem czasopiśmie kobiecem, wychodzącem w Paryżu, **podniósł się głos oburzenia,** iż gwiazdom filmowym, tudzież zbrodniczym wyczynom różnych międzynarodowych bandytów **poświęca się długie kolumny,** gdy tymczasem taki zgon, wynikły z poświęcenia dla nauki i dobra ludzkości przechodzi zupełnie niespostrzeżenie.

„Gdyby dr. Anna Pabst — tak pisze owo czasopismo — była **ukradła miljon dolarów,** gdyby **porwała dziecko jakiegoś bogacza,** lub zasztyletowała kochanka, gdyby była **ustanowiła rekord w tańczeniu rumby** lub też **zdobyła nagrodę w konkursie za najpiękniejsze nogi,** wszystkie pisma umieściłyby jej podobizne i życiorys na pierwszej stronie. Lecz ona zadawalniała się tylko tem, by swoją młodość i pracę poświecać dla ratowania innych. Czyż taki czyn, taka ofiara z życia dla dobra wiedzy i cierpiącej ludzkości może wzbudzić czyjeś zainteresowanie, dzisiaj, wobec aktualnych wydarzeń natury kryminalnej i sportowej? Poświęca mu się zaledwie kilka wierszy drobnym drukiem, aby pozostawić dosyć miejsca na jakiś nowy fakt z kroniki skandalów."

Ile prawdy, ile słuszności w powyższej opinji francuskiego czasopisma!

KORONOWO. Żniwa się rozpoczęły. W okolicy Koronowa rolnicy, którzy z powodu deszczów odwlekali ze żniwami, od ub. piątku rozpoczęli je w całej pełni. Żyto jest dojrzałe. Spodziewać się można, że nowe żyto ukaże się na rynku już w najbliższych dniach, jeżeli oczywiście w dalszym ciągu sprzyjać będą warunki atmosferyczne. W okolicy tutejszej żyto się obrodziło.

— **Brak w Koronowie notarjusza.** Emerytowany sędzia sądu apel. p. Edward Sommer z Poznania, pełniący w tut. mieście obowiązki notarjusza, został z tego stanowiska odwołany tak, że obecnie w mieście tut. niema żadnego notarjusza.

K. K. O. na powiat grudziądzki

na spółdzielni rolniczo-handlowej „Rolnik" nie straci.

W związku z umieszczonym przez nas raportem komisji rewizyjnej o gospodarce w K. K. O. na powiat grudziądzki, otrzymaliśmy od „Rolnika" w Grudziądzu następujące wyjaśnienia:

Nieprawdą jest jakoby K. K. O. pow. grudziądzkiego straciła na „Rolniku w Grudziądzu" sumę 96.000 zł.

Natomiast prawdą jest, że obecne zadłużenie „Rolnika" wraz z wszelkiemi policzonemi przez K. K. O. odsetkami i kosztami wynosi ca 55.000 zł. i kwota ta nie jest dla K. K. O. straconą, bowiem K. K. O. ma następujące zabezpieczenia: hipotekę na I-szym miejscu naszej nieruchomości w Łasinie w wysokości 50.000 zł., weksel kaucyjny zaopatrzony w dodatkowe żyra członków Rady Nadzorczej. Poza tem ma K. K. O. naszych weksli obiegowych w kwocie 40.000 zł., które są dyskontowane i od których płacimy regularnie odsetki. Zatem faktycznie bylibyśmy bezpośrednio K. K. O. winni conajwyżej 15.000 zł. o ile nie kwestjonowalibyśmy wysokości policzonych odsetek.

Wyjaśnić należy przytem, iż w zadłużeniu naszem mieszczą się odsetki i koszty, które wynosiły ca 15% rocznie, co wynosi sumę ogólną za czas od 1930 r. 48.000 zł. Mimo dopisania tych odsetek zmniejszyliśmy zadłużenie nasze od tego czasu o 45.000 zł. t. j. od początku kryzysu razem spłaciliśmy w tym czasie 93.000 zł. Zatem konto nasze będące dobrem źródłem dochodu nie mogło być jedną z przyczyn upadku banku. Nie uwzględniając nawet udzielonego Kasie zabezpieczenia nie może być mowy o stracie kapitału w firmie, która nie upadła, ale wykazuje zyski i znaczny wzrost obrotów (3.700.000 zł. za ostatni rok) tak, że i nadal ma spółdzielnia nasza największe obroty ziemiopłodami z wszystkich polskich spółdzielni rolniczo-handlowych.

*

Wedle dochodzących nas informacyj sprawa K. K. O. na pow. Grudziądz przyniesie jeszcze dalsze rewelacje. Jak się okazuje, niektórzy dłużnicy kwestjonują kompetencje jednego z członków komisji rewizyjnej, który jako zadłużony nie może być członkiem komisji.

Dział Gospodarczy

Rolnictwo wobec nowego roku gospodarczego

Wieś wkracza w najważniejszy okres gospodarczy. — Opłacalność wytwórczości wiejskiej nie została przywrócona. Dezyderaty rolnictwa u progu nowego roku gospodarczego.

Wieś wkracza w najważniejszy dla siebie okres gospodarczy, w okres żniw. W niektórych okolicach kraju **żniwa już się rozpoczęły.** Za kilka dni dźwięk kos czy sierpów, czy też terkot żniwiarek rozbrzmiewać będzie na wszystkich ziemiach Polski. Okres przednówkowy, charakteryzujący się wyczerpaniem gospodarczem wsi, zbliża się ku końcowi — niebawem wejdzie rolnictwo w nowy rok gospodarczy z nowemi troskami i z nowemi nadziejami.

Przednówek kończy się. Ceny zbóż i żywca są obecnie nieco wyższe od cen w analogicznym okresie roku ubiegłego. Nie może to jednak poprawić złej sytuacji finansowej gospodarstw rolnych, gdyż **zapasy zbóż są naogół już na wyczerpaniu.** Ponadto ceny obecne nie zapewniają jeszcze opłacalności produkcji. Wbrew od czasu do czasu pojawiającym się enuncjacjom o poprawie w rolnictwie, — **opłacalność wytwórczości wiejskiej nie została przywrócona!!** Szczególnie silnie odczuwa to rolnictwo wielkopolskie i w pewnym dość wysokim stopniu rolnictwo pomorskie. W pierwszym rzędzie jest to skutek dwuletniej klęski posuchy, która spowodowała straty, idące już w setki miljonów złotych. Rezultaty klęski nie ogranicza się do dwóch lat, które minęły, bo rolnicy będą jeszcze je odczuwali w latach następnych wskutek niedostatecznego zasilania gleby, wskutek **obniżenia ilościowego i jakościowego stanu pogłowia inwentarza, a zwłaszcza trzody chlewnej.** Ten stan właśnie zmusza nas do tem krytyczniejszej oceny wszelkich, niezależnie od tego skąd idących, zapowiedzi poprawy sytuacji rolnictwa.

Rolnictwo wejdzie niebawem w nowy rok gospodarczy. **Moment jest bardzo ważny.** I to nietylko dla samej wsi, ale również dla całego naszego życia gospodarczego. Od właściwej bowiem polityki gospodarczej, od tego, jak do potrzeb rolnictwa ustosunkuje się rząd, zależy, czy rolnictwo w nowym roku gospodarczym wyjdzie obronną ręką, czy nastąpi poprawa w rolnictwie.

Jakie są dziś najbardziej aktualne i pilne potrzeby rolnictwa, z któremi wstępuje ono w nowy okres gospodarczy?

Otóż rolnicy domagają się przedewszystkiem **dalszego obniżenia cen artykułów przemysłowych i monopolowych,** które dotychczas okazało się niewystarczające. **Wieś polska jest w dalszym ciągu nadmiernie eksploatowana wysokiemi cenami zetatyzowanego, skartelizowanego przemysłu.** To też należy rozwiązać wszystkie kartele, które są nietylko szkodliwe dla rolnictwa, ale stanowią również główną przeszkodę w uprzemysłowieniu kraju. Jeśli przemysł polski nie skieruje swą twarz ku wsi, jeśli nie podejmie wysiłków zdobycia konsumenta wiejskiego, jeśli nie będzie pracował dla zaspokojenia jego potrzeb i wymagań, jeśli nie da mu odpowiedniego towaru i po cenie słusznej, odpowiadającej jego sile nabywczej — to **sprawa uprzemysłowienia kraju będzie sprawą straconą,** a w każdym razie na lata pogrzebaną. W chwili obecnej, kiedy mamy do czynienia z związanemi i skontyngentowanemi rynkami międzynarodowemi, **rozwój przemysłu polskiego możliwy jest jedynie wówczas, gdy będzie nastawiony na wiejskiego konsumenta,** ponieważ możliwości konsumcyjne ludności wiejskiej, zbiedzonej i ograniczającej obecnie swe potrzeby do minimum, są bardzo wielkie.

Ponieważ **październikowe dekrety oddłużeniowe nie doprowadziły do należytego oddłużenia,** a nawet w wielu wypadkach nastąpił wzrost ogólnej sumy długów, i z uwagi na to, że dostosowanie wydatków gospodarstw wiejskich na obsługę ich zadłużenia do możliwości płatniczych rolników jest niezbędnym czynnikiem akcji, zmierzającej do przywrócenia rentowności tych gospodarstw oraz do podniesienia zdolności nabywczej wsi, **konieczna jest zmiana ustaw oddłużeniowych do wzrostu wartości złotego.**

Rolnictwo domaga się: **obniżki szeregu opłat administracyjnych, opłat sądowych, uporządkowania danin komunalnych,** w szczególności drogowych, **obniżki cen nawozów sztucznych, obniżki cen drzewa w lasach państwowych, zrównoważenia podatków i opłat socjalnych w stosunku do cen płodów rolnych, skasowania przymusu ubezpieczenia od wypadków w rolnictwie, niezwłocznego uruchomienia na terenie województw zachodnich kredytów na spłaty rodzinne** i to w takiej wysokości, aby zaspokajały całkowicie potrzeby ludności. Ponadto domaga się zmiany podstaw, na których zorganizowany jest przemysł bekonowy w Polsce, a w szczególności **zniesienia zasady nienaruszalności podziału kontyngentów eksportowych, która jest źródłem uprzywilejowania tylko pewnej grupy bekoniarń, opartej na kapitale obcym.**

Rolnictwo domaga się również **dalszego obniżenia taryf kolejowych,** które dotychczas okazało się niewystarczające, ponieważ **nie stoi w żadnym stosunku do spadku cen płodów rolniczych.** W szczególności domaga się obniżki taryf osobowych oraz towarowych na płody rolnicze, paszę, węgiel i nawozy sztuczne. Dalej **obniżki opłat pocztowych,** które są niewspółmierne z dochodami rolników. **Ludność wiejska jest poprostu odcięta od obrotu pocztowego.** Czy może pisywać listy wieśniak, jeżeli opłata na list wynosi 25 groszy? Wszakże to w dzisiejszych warunkach równowartość prawie 3 litrów mleka (mleczarnie płacą rolnikom za litr mleka 9 groszy), równowartość 5 jaj. Na to wsi nie stać i zupełnie słusznie domaga się obniżki wygórowanych opłat pocztowych.

Oto najbardziej aktualne i pilne potrzeby rolnictwa.

Uwzględnienie tych dezyderatów rolniczych w nowym okresie gospodarczym może przyczynić się skutecznie do podźwignięcia wyniszczonego długoletnim kryzysem rolnictwa. Od poprawy zaś położenia gospodarczego w rolnictwie zależy ożywienie gospodarcze w przemyśle i handlu.

Dyonizy Wesołek.

Przygotowania do reformy rolnej

Warszawa. (Tel. wł.) W kołach politycznych słychać, iż **czynniki rządowe czynią przygotowania do zakrojonej na szeroką skalę reformy rolnej.** Na parcelację między małorolnych i bezrolnych przeznaczone będą niektóre majątki państwowe oraz w pierwszym rzędzie te majątki prywatne, które są nadmiernie zadłużone i zalegają z podatkami.

Nad przygotowaniem planu parcelacyjnego czuwa **minister rolnictwa Poniatowski,** przyczem kwestja ta obchodzi bardzo żywo premjera Sławoj-Składkowskiego. **Pierwszy etap reformy rolnej mieścić się ma w 4 letnim planie gospodarczym,** zapowiedzianym przez wicepremjera Kwiatkowskiego. W okresie tym państwo przeznaczyć ma około 180 miljonów złotych na reformę rolną i urządzenie gospodarstw włościańskich.

Koła poinformowane podkreślają, że kwestją reformy rolnej interesuje się szczególnie generalny inspektor sił zbrojnych, **gen. Rydz-Śmigły.** Zadowolenie gospodarcze włościaństwa i spełnienie jego postulatów ekonomicznych uważane jest przez czynniki miarodajne za **jedno z najpilniejszych zadań.**

Reforma rolna uważana jest za najlepszy środek do pozyskania szerokich rzesz chłopskich dla reżimu bez oglądania się na przywódców politycznych włościaństwa. Próba zdobycia wsi dla reżimu z pominięciem działaczów i organizacyj politycznych jest zdecydowana i będzie podjęta.

*

Jesteśmy przekonani, że te rachuby na izolację przywódców chłopskich zawiodą. Lud chce mieć wpływ na losy kraju, a tych słusznych aspiracyj nie zaspokoją plastry w postaci choćby najradykalniejszej reformy rolnej.

Jaka będzie cena zbóż po żniwach?

(w). Łany zbóż uginają się od dojrzałego ziarna. Korzystając z dogodnych warunków atmosferyczdych, w niektórych okolicach kraju rozpoczęły się już żniwa. Po dwóch latach suszy, która spowodowała słabe zbiory żniw, a nawet była dla wielu rolników klęską, zbiory w roku bieżącym zapowiadają się stosunkowo dobrze. Niebawem pojawi się na rynku nowe ziarno. Od tego, jak się w okresie pożniwnym ukształtują ceny zbóż, zwłaszcza żyta, które stanowi prawie 50 procent naszej produkcji zbożowej, zależy w naszym kraju dola rolników w całym następnym roku gospodarczym.

Na głównych rynkach światowych panowała do niedawna tendencja spadkowa. Dopiero od trzech tygodni lipca cena zbóż zaczęła się wznosić ku górze. Przyczyną tego rozwoju cen na rynkach światowych jest panująca od kilku tygodni susza w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie (gdzie najbardziej ucierpiała pszenica jara), Australji i w Rosji Sowieckiej, wskutek której tegoroczne zbiory prawdopodobnie przedstawiać się będą niezbyt dobrze i mogą (szczególnie w U. S. A.) nie wystarczyć na zaspokojenie potrzeb wewnętrznych. Byłoby to równoznaczne z dalszem poważnem uszczupleniem zapasów światowych i mogłoby gruntownie zmienić położenie na światowych rynkach zbożowych.

Na rynku krajowym cena żyta polepszyła się nieco. I to prawdopodobnie z powodu tego, iż zapasy żyta są już na wyczerpaniu. Natomiast pszenica i jęczmień wykazują tendencję wybitnie zniżkową, która wywołana została nie — jak jedni twierdzą — poziomem cen na rynku światowym, lecz obniżką premji wywozowej na zboże. Aczkolwiek zmniejszona premja wywozowa zacznie działać dopiero od 1 sierpnia br., to jednak wpływa ona na kształtowanie się cen już obecnie.

JAK SIĘ ZAPOWIADA KONJUNKTURA GOSPODARCZA W NOWYM ROKU GOSPODARCZYM?

Nowe ziarno będzie, jak zawsze, tańsze od starego. Jednak nie należy spodziewać się wielkiej obniżki cen, przeciwnie, ceny w nowym roku gospodarczym złożą się, według przewidywań ekonomistów, korzystniej niż w roku ubiegłym.

Przed rokiem najniższe notowania na rynku krajowym wynosiły 9,75 zł za 100 kg. (kupcy zbożowi płacili rolnikom znacznie mniej). Byłoby to wręcz katastrofą, gdyby i obecnie ceny miały być tak niskie. Położenie jednak przed rokiem było odmienne. Nie działała wówczas jeszcze karencja długów rolniczych, nie wiadomem też było, jaki będzie rzeczywisty skutek przestawienia interwencji państwowej na kierunek budowlany. Dzisiaj jest inaczej. Sytuacja zmieniła się pozatem na lepsze jeszcze o tyle, że w tym roku powiększony został kredyt rejestrowy i zaliczkowy, który, jeżeli tylko zostanie dość wcześnie rozprowadzony, to zdoła zatrzymać u rolników sporo zboża, którego ceny kształtowałyby się dzięki temu nieco lepiej niż przed rokiem. Niewielką to jest wprawdzie pociecha dla rolnika, ponieważ ceny te przy najwyższym ich poziomie nie zapewniały jeszcze opłacalności produkcji, w każdym razie nie bez znaczenia byłoby i to, że straty z tego tytułu będą mniejsze.

Zarówno więc na wstępie omówiona sytuacja na rynkach światowych (cena zbóż w kraju jest zaś wysoce uzależniona od rynków światowych), jak układ stosunków wewnętrznych pozwala przypuszczać, że ceny pożniwne zbóż w kraju powinny być wyższe, niż w roku ubiegłym. W dużej mierze zależeć to będzie od samych rolników, od tego, czy zdołają wstrzymać się od sprzedawania świeżego ziarna. Poziom cen kształtuje się bowiem głównie, zależnie od podaży zboża.

Ponad 100 proc. — Dodatki komunalne do podatku gruntowego.

Warszawa, 20. 7. (Tel. wł.) Minister spraw wewnętrznych stwierdził, iż niektóre powiaty przy obecnym stanie dochodów nie mogą zrównoważyć swych budżetów. Wobec tego w drodze wyjątku dopuszczone zostało podwyższenie dodatków komunalnych do podatku gruntowego ponad 100% podatku państwowego.

Tak wielka podwyżka dodatków komunalnych ma być stosowana wyłącznie w nielicznych powiatach i jedynie w wypadkach istotnej niemożności zrównoważenia w jakikolwiek inny sposób budżetu powiatowego. Podwyższony wymiar objąć może bieżący rok budżetowy. W r. 1936 ze względów technicznych uwzględnią urzędy skarbowe podwyżkę tylko w stosunku do tych płatników, dla których podwyższenie kwoty wymiarowej wyniesie conajmniej 10 złotych. Dla pozostałych płatników podwyższone wymiary na rok 1936 uwzględnione będą przy sposobności dokonania wymiaru na rok 1937.

O scalenie podatków rolniczych.

Obecna struktura podatków obowiązujących w rolnictwie jest dla niego b. niedogodna. Istnieje bowiem podatków wiele, płatnych każdy w innym terminie, przyczem jedne podatki jak najściślej zazębiają się o drugie. Dlatego też uproszczenie systemu podatkowego w rolnictwie wyszłoby na korzyść i skarbu państwa i rolnictwa.

Reforma podatkowa przeprowadzona w zakresie podatku scalonego od nieruchomości i przemysłowego od obrotu dała rezultaty pomyślne. Jest rzeczą niewątpliwą, że scalenie podatków w rolnictwie również przyniosłoby dobre wyniki. Sfery rolnicze zachodniej Polski wysuwają zagadnienie scalenia podatków rolniczych jako pilne i ważne. Przeciętny poziom rolnika w Polsce nie pozwala mu na rozeznanie się w powodzi nakazów płatniczych i terminów płatności, któremi jest wprost zasypywany. Poza tem wymiar samoistnych danin komunalnych opiera się na identycznych podstawach, co i podatek gruntowy. W rezultacie więc jest to jeden i ten sam podatek, tylko w kilku formach, z których każda jest oddzielnie wymierzana i pobierana przez trzy instytucje: urząd skarbowy, wydział powiatowy i zarząd gminny, w zależności od tego, na czyją rzecz podatek jest wymierzony. (az)

Podatek przemysłowy a hotelarstwo.

Nowelizacja ustawy o podatku przemysłowym wpłynęła ujemnie na stan interesów przemysłu hotelarskiego w Poznańskiem. Uprzednio hotele płaciły 2% od obrotu, obecnie zaś, po skumulowaniu poszczególnych pozycyj podatku przemysłowego hotele muszą płacić 3%. Zwiększyło się więc obciążenie podatkowe, gdy jednocześnie zmniejszyły się dochody hoteli, wobec obniżenia frekwencji gości w wyniku pogłębienia się zniżkowej konjunktury. Stąd też zorganizowane hotelarstwo ubiega się o zniżkę stawki podatku obrotowego do wysokości półtora procent, motywując nietylko słabnącą frekwencją gości, lecz również zwiększeniem ich niewypłacalności. Jak nas bowiem informują, niewypłacalność gości hotelowych przybrała w ostatnim czasie na sile. W Poznańskiem niewypłacalność gości jest nieco mniejsza aniżeli gdzieindziej, dzięki nadzwyczaj ścisłej kontroli, roztaczanej nad gośćmi przez zarząd hoteli poznańskich. (az)

Ustawa o monopolu loteryjnym.

W najnowszym „Dzienniku Ustaw" z dn. 18 lipca ukazała się ustawa o monopolu loteryjnym. Postanowienia jej weszły w życie z dniem ogłoszenia, równocześnie straciły swą moc wszelkie dotychczas obowiązujące przepisy, dotyczące monopolu loteryjnego, a w szczególności ustawa z dnia 26 marca 1920 roku w przedmiocie urządzania loterji i założenia Polskiej Państwowej Loterji Klasowej. Loterje, urządzane przez przedsiębiorstwo „Polska Państwowa Loterja Klasowa", których plan został zatwierdzony przez min. Skarbu przed wejściem w życie nowej ustawy, będą rozegrane na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów.

Ustawa postanawia między innemi, że prowadzenie wszelkiego rodzaju loterji, tj. gry losowej prowadzonej według zgóry określonych warunków, stanowi wyłączny przywilej (monopol) Państwa. Eksploatowanie na rzecz Skarbu Państwa tego monopolu należy do państwowego przedsiębiorstwa „Polski Monopol Loteryjny". Statut organizacyjny Polskiego Monopolu Loteryjnego wydaje minister Skarbu. Statut ten będzie ogłoszony w „Monitorze Polskim". Polski Monopol loteryjny posiada samoistną osobowość prawną z siedzibą w Warszawie i jest prowadzony na zasadach handlowych. Polski Monopol Loteryjny przejmuje na własność cały majątek ruchomy Skarbu Państwa, pozostający dotychczas w użytkowaniu przedsiębiorstwa „Polska Państwowa Loterja Klasowa". Minister Skarbu zatwierdza plany prowadzonych przez Polski Monopol Loteryjny loteryj i sposób ich rozgrywania oraz określa wysokość opłaty monopolowej na rzecz Skarbu Państwa od tych loteryj i sposób jej pobierania. Plany te, jak również umieszczone w nich przepisy są obok postanowień niniejszej ustawy i rozporządzeń na ich podstawie wydanych wyłącznie miarodajne dla stosunku prawnego między grającymi a Polskim Monopolem Loteryjnym. Wygrane na loterjach prowadzonych przez Polski Monopol Loteryjny nie podlegają żadnym potrąceniom poza przewidzianemi w planach i są wolne od wszelkich podatków i opłat państwowych oraz samorządowych.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 21 lipca 1936 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Andrzeja i Ben.
Jutro: Marji Magdaleny pok.
Wschód słońca o godzinie 4.01.
Zachód słońca o godzinie 20.10.

Stan pogody.

PRZELOTNE DESZCZE.

W całej Polsce panowała wczoraj pogoda słoneczna o umiarkowanem lub niewielkiem zachmurzeniu nieba. Temperatura o godz. 14-tej wynosiła: 22 st. w Wilnie, 24 w Warszawie i Łodzi, 25 w Poznaniu, Bydgoszczy i Zakopanem, 26 we Lwowie, a 32 w Zaleszczykach. Dziś rano w Bydgoszczy deszcz. — Przewidywany przebieg pogody: Pogoda o zachmurzeniu zmiennem z przelotnemi deszczami i skłonnością do burz. Temperatura be większych zmian. Umiarkowane wiatry z kierunków południowo-zachodnich.

Termometr wskazywał dziś rano w cieniu:

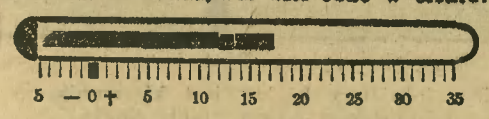

DYŻURY NOCNE APTEK
od 20—27 lipca 1936 r.

1) Apteka Centralna, Gdańska 27, telefon 3994.
2) Apteka pod Lwem, Grunwaldzka 37, telefon 3191.

Telefon Pogotowia Ratunkowego 2615.

— **MUZEUM MIEJSKIE** otwarte codziennie od 9—16, w niedziele i święta od 11—14.

„LEKTURA", wypożyczalnia książek przy ul. Gdańskiej 54, **posiada największy wybór beletrystyki ostatniej doby.** Wypożycza książki również na prowincję.

— **20 złotych** złożył p. Gierszewski, sędzia polubowny w naszej redakcji na potrzeby kościoła Matki Boskiej Nieust. Pomocy na Szwederowie.

— **Przed zabawą podchorążych.** W nadchodzącą sobotę czeka kulturalne i towarzyskie sfery naszego miasta poważny ewenement w postaci zabawy letniej w kasynie oficerskiem 62 p. p. Imprezę organizują z okazji swego pożegnania podchorążowie rezerwy. Należy żywić nadzieję, że na zabawie tej spotkają się wszyscy, którzy łączą więzi sympatji i życzliwości z armją polską. Wstęp za zaproszeniami.

Sprawozdanie

z ofiar złożonych przez obywateli, firmy i zrzeszenia na rzecz Funduszu Bezrobotnych w m-cach kwietniu, maju i czerwcu 1936 r.

Ofiary pieniężne złożyli: P. T. Szmelter 100 zł, „Dziennik Bydgoski" 89,50 zł z ofiar złożonych w Redakcji, ks. J. Jarocki 60 zł, Tow. Miłośników Dzielnicy Bielawy 50 zł, Zw. Pracy. Obyw. Kobiet 30 zł, Związek Księg. 25 zł, Wydział Powiatowy Bydgoszcz 20 zł, p. apt. Lakner 20 zł, p. Grajnert 20 zł, „Cafe Club" 20 zł, p. Tyborski 20 zł, p. Lewandowska 20 zł, Firma Singer 12 zł, p. Wyrzykowska 10 zł, N. N. 5 zł, p. Zyznecka 1,50 zł, p. Koseda 1 zł, Szpital Miejski Oddział Położn. 1 zł. Ofiary złożone u kursora 1.018,50 zł.

Razem wpłacono: 1.523,56 zł. Suma ta została zużyta na pomoc doraźną dla bezrobotnych.

Ofiary w naturze złożyli: Firma Bacon-Export 425 kg. odpadków mięsnych, wartości 212,50 zł, W. Heydemann 2.5 kg. mydła, wartości 2,50 zł, Firma Grey 57 kg. chleba, wartości 14.10 zł, Firma Latte 255 kg. sera, wartości 102 zł.

Wszystkim ofiarodawcom składam serdeczne podziękowanie.

(—) **L. Barciszewski,**
prezydent miasta.

Pracownicy umysłowi w Wielkopolsce

Pracowników umysłowych zarejestrowanych na terenie wojew. poznańskiego jest 33.516 (t. zn. pracowników, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego i na wypadek braku pracy), z czego na Poznań przypada 14.911 osób. Pracowników podlegających ubezpieczeniu na wypadek choroby jest ogółem 142.247, ubezpieczonych od wypadku w zatrudnieniu 146.524.

Na marginesie.

Kiedy dyskusja — co się przecież często zdarza — zejdzie na tematy polityczne, społeczne i gospodarcze, to łatwo padają piękne hasła i wzniosłe teorje, z jeszcze większą łatwością żongluje się wielkiemi, choć pustemi, słowami, ale za to zupełnie niechętnie posługuje się w takiej rozmowie — cyframi. Bo cyfry zmuszają do ścisłości, cyfry zobowiązują do uczciwego i odpowiedzialnego traktowania dyskusji politycznej. A na to nie każdy i nie zawsze ma ochotę. Szermować wytartemi banałami słów i haseł jest łatwiej i wygodniej...

Dyskusje polityczne u nas są ostatnio bardzo żywe, ale nie zdarzyło się bodaj, aby komuś jako punkt wyjścia do oceny naszej obecnej sytuacji posłużyło ...sprawozdanie Głównego Urzędu Statystycznego. A ze sprawozdania tego, ostatnio opublikowanego, wynika przedewszystkiem jedna rzecz decydująca: wzrost przyrostu naturalnego w Polsce.

Tak, ludzie się u nas rodzą coraz liczniej. Przynajmniej w tej dziedzinie kryzys został przełamany.

Rok 1930 był rekordowym pod względem przyrostu naturalnego w Polsce. Wyniósł on 534.394 osób. Następnie, w latach kryzysu gospodarczego, przyrost ten zaczął stopniowo spadać, osiągając w r. 1934 ilość 401.931 osób, co jednak stawiało Polskę na czele wszystkich innych państw pod względem rocznego przyrostu ludności. Rok 1935, w którym pojawiły się w Polsce pierwsze oznaki złagodzenia kryzysu, wykazuje odrazu wzrost przyrostu. Wyniósł on mianowicie w r. ubiegłym 406.669 osób. Rok 1936 niewątpliwie wykaże dalszy postęp w tym kierunku, gdyż pierwszych pięć miesięcy roku 1936 wykazuje przyrost naturalny ludności znacznie wyższy, niż w tym samym okresie zeszłego roku.

Te cyfry są ważniejsze od wszystkiego innego. Wynika z nich bowiem dobitnie, że Polaków jest coraz więcej pod słońcem. I że wobec tego naczelnem wskazaniem każdej koncepcji politycznej musi być obowiązek znalezienia dla tych Polaków pracy i chleba. To już nie jest żadna doktryna, ani pusta gra słów, ale konieczność fundamentalna.

Jest nas coraz więcej, więc musimy się starać o miejsce pod słońcem. I nie możemy pozwolić na to, by Polakom zabierali chleb na naszej ojczystej ziemi ludzie obcy nam rasowo, czarne żywioły, przeciwstawiające się rozwojowi gospodarczemu i kulturalnemu żywiołu polskiego.

Taka jest wymowa cyfr!

Marsz Wielkopolan na wschód.

W walce z żywiołem żydowskim Wielkopolska i Pomorze nie mogą się ograniczyć do defenzywy. Najlepszą obroną jest i tu atak. Oczywiście nie atak na szyby sklepów żydowskich, albo na żydów samych. Broń Boże. Takich niechrześcijańskich środków walki nie zalecamy. Mówiąc o ofenzywie mamy na myśli walkę o powiększenie polskiego stanu posiadania w tych miastach, w których cały handel tkwi w rękach żydowskich.

Podjęte w tym kierunku próby dały nadzwyczajne rezultaty. Kupcy i rzemieślnicy poznańscy i pomorscy, którzy osiedlili się w miastach b. Kongresówki i na kresach wschodnich są ze swego kroku bardzo zadowoleni. Ludność polska popiera ich z całych sił i zabezpiecza im dostateczną egzystencję. Obecnie zwróciła się do nas ludność miasta Lipna i pow. lipnowskiego i prosi o obsadzenie Poznańczykami lub Pomorzaninami następujących placówek:

Hurtownia tow. kolonjalnych i spożywczych, skład skór, skład szkła, skład konfekcji, skład żelaza, czapnika i kamasznika.

Lipno liczy 15.000 mieszkańców, a nie ma w wymienionych branżach ani jednej placówki chrześcijańskiej. Ludność gwarantuje poparcie Wielkopolan, bo nie chce już kupować u żydów.

Bliższych informacyj udzieli zainteresowanym: **Samopomoc, Lipno, ul. Gdańska 45.**

Wstępujcie do Sokolstwa!

Gorący apel do wszyskich Polek.

W obecnych czasach, kiedy to wszelakie siły wrogie Polsce dążą do podkopania fundamentów wiary, do osłabienia spojeń narodowych, do rozbicia bogobojności i moralności życia rodzinnego, każda dobra Polka powinna łączyć się, organizować w mocne rzesze, aby stawić zbiorowy opór złu.

ZARZĄDZAMY MOBILIZACJĘ

wszystkich Polek do pracy nad uzdrowieniem i wzmocnieniem społeczeństwa.

Najstarszą w Polsce, najwięcej zasłużoną i wypróbowaną organizacją jest Sokolstwo. W Sokolstwie można wiele zyskać, a zarazem można użytecznie posiadane wartości przelewać w innych, w młodszych.

Młodzież wzywamy do ćwiczeń fizycznych, a starszych do wychowywania młodzieży, do sterowania nawą społeczną w pracy dla Polski.

Zarząd Żeńskiego Towarzystwa „Sokół" w Bydgoszczy apeluje do wszystkich Polek młodych i starszych, aby wstępowały w szeregi Sokolstwa. Stańmy ochoczo i karnie do pracy społecznej.

Zgłoszenia należy składać w sekretarjacie Sokoła Żeńskiego (filja „Dziennika Bydgoskiego") przy ul. Dworcowej.

Wszechpolskie regaty
o mistrzostwa Polski w Bydgoszczy

w sobotę, dnia 25-go
i w niedzielę 26 lipca br.

pod wysokim protektoratem
Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych
Gen. Dywizji Edwarda Rydza-Śmigłego.

Początek o godzinie 15-tej.

Kino „Kristal" w remoncie.

Dyrekcja kina przystąpiła z dniem dzisiejszym do przeprowadzenia gruntownego remontu widowni oraz wprowadzenia pewnych dalszych udoskonaleń w aparaturze. Kino przez kilka dni będzie nieczynne. Na otwarcie odświeżonej sali przygotowany jest jeden z bardzo melodyjnych filmów muzycznych w pierwszorzędnej obsadzie.

— **Cukiernia „Cristal"** jest od dziś zamknięta w celu generalnego remontu, który potrwa około tygodnia. O otwarciu nastąpią osobne zawiadomienia. (13751

Pierwszy Lot Pomorski.

Niezwykła impreza udała się znakomicie.

Auto-żyro, widziane po raz pierwszy w Toruniu, demonstrowane po raz drugi w Polsce.

Aeroklub Pomorski urządził w dniach 18 i 19 bm. uroczysty obchód pierwszej rocznicy powstania Aeroklubu, połączony z Pierwszym Lotem Pomorskim, który — na wstępie podkreślamy — udał się w całej pełni.

W sobotę już od godziny 10-ej zjeżdżały się samoloty, zgłoszone do zawodów, które gospodarze b. serdecznie witali na lotnisku 4 pułku lotniczego. Załóg zgłosiło się 13, z czego tylko 10 wzięło udział w zawodach.

Po odprawie zawodników i obiedzie, zwiedzono gród Kopernika, poczem o godz. 16-ej rozpoczął się start samolotów do Pierwszego Lotu Pomorskiego.

Dnia następnego, w niedzielę, już we wczesnych godzinach popołudniowych poczęły napływać masy publiczności, pragnące ujrzeć autożyro, które po raz pierwszy zademonstrowano w Warszawie i obecnie Toruń, jako drugie z kolei miasto miało okazję „gościć" niezwykłego ptaka.

Od 15—15.30 zawodnicy poczęli wracać z Rumji i lądować. Część zawodników nieco spóźniła się z przylotem, gdyż — jak nas informowano — w drodze napotkali na burzę deszczową, która utrudniała lot.

W międzyczasie licznie zebrana publiczność przyglądała się pokazom szybowcowym, oraz niezwykle ciekawym ewolucjom szybowca, holowanego przez samolot. Tego rodzaju pokazy po raz pierwszy zademonstrowano w Toruniu i przyznać należy — udały się znakomicie. Zasługa to p. kpt. Peterka, który jest specjalistą od tego rodzaju pokazów i swemi niezwykłemi ewolucjami zaskarbił sobie całkowicie sympatje Torunian.

Pozatem widzieliśmy t. zw. lot orjentacyjny w trójkacie oraz start balonu wolnego, który podążył w kierunku na Golub. W trakcie tych atrakcyj zgotowano miłe przyjęcie dla grupy nauczycielskiej z zagranicy, bawiącej w Toruniu na kursie, która przewożono w samolocie sanitarnym i RWD 13. Nadmienić przytem należy, że RWD 13 dość długo „opierał" się i „nie chiał" ruszyć, co złośliwi wykorzystali do twierdzenia, iż dlatego nie chce ruszyć, ponieważ w samolocie siedzi... „Litwin" (Upór!)

Wielkie zainteresowanie spowodowało auto-żyro, na którym p. kpt. Stachoń dokonał kilka lotów pokazowych.

Atrakcja były również loty pasażerskie za 3 zł. Chętnych było coniemiara, co tłumaczymy sobie b. korzystnie, iż odważnych nie brakuje i na brak lotników (w przyszłości) narzekać nie będziemy.

W ramach obchodu pierwszej rocznicy Aeroklubu Pomorskiego odbyło się rozdanie świadectw z ukończenia praktycznego pilotażu pierwszym pilotom Aeroklubu Pomorskiego, w liczbie których znajduje się kobieta, pierwsza pilotka Torunia, p. Mirosława Olewnicka. Świadectwa wręczył p. gen. Bortnowski.

Wyniki Pierwszego Lotu Pomorskiego są następujące: pierwsze miejsce zajął Aeroklub Gdański (załoga: pil. Mateusz i tow. Chrząstkowski), drugie miejsce Aeroklub Wileński (pil. Nielubczyk i tow. Nartowicz), trzecie miejsce Aeroklub Krakowski (pil. Kułakowski i tow. Sendorek). W ogólnej klasyfikacji pierwsze miejsce zajął Aeroklub Gdański.

Cenne nagrody rozdał p. płk. pil. Gilewicz. O całej imprezie można wyrazić się w superlatywach, gdyż organizacja była b. sprawna i bez zarzutu. Publiczności było około 4.000.

Pierwsza pilotka Torunia p. Mirosława Olewnicka.

Co INNI Piszą

Szarża na okopy kryzysu.

„I. K. C." przynosi szereg wspomnień o tragicznie zmarłym inspektorze obrony powietrznej **gen. Orlicz-Dreszerze**, wśród których są i takie, mające ogólniejsze znaczenie:

W maju 1932 r. ówczesny premjer Prystor zwołał do pałacu prezydjum rady ministrów naradę kilkudziesięciu działaczy politycznych, społecznych, parlamentarnych, przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych. Rozstrzygała się wówczas **sprawa obniżek płac urzędniczych.** Po krótkiem zagajeniu przez premjera zabrał głos ówczesny minister skarbu, by w rezultacie swych wywodów zawiadomić zebranych, że rząd nie widzi innego wyjścia w walce z kryzysem, jak zrównoważenie budżetu, a innego zrównoważenia budżetu niema, jak tylko przez obniżkę płac.

Na sali zapanowało przygnębienie. Kolejni mówcy dawali temu wyraz w sposób niedwuznaczny. Wszyscy jednak mieli psychologię obronną, wszyscy zastanawiali się nad tem, czy w inny sposób nie można załatać dziury.

Aż nagle zabrał głos, siedzący w tylnych rzędach krzeseł, gen. Orlicz-Dreszer. Przemawiał krótko, wzburzony i gniewny. „Nie rozumiem was wszystkich — mówił — **jesteśmy w ciągłej defenzywie, a tu przecież trzeba przejść do ofenzywy.** Wiecie czego nam trzeba? **Kawaleryjskiego rozmachu, kawaleryjskiej szarży na okopy kryzysu.** Inaczej zadusimy się wszyscy".

Dziś program ten nazywa się programem gospodarczego aktywizmu. Wtedy obecni fachowcy uśmiechali się lekko pod wąsami, uważając, że generała-kawalerzysty który się na tych rzeczach nie zna, temperament poniósł za daleko. Uważnie i bez uśmiechu przyglądał się natomiast gen. Dreszerowi premjer Prystor.

W ciągu jednej z ostatnich rozmów, gdy wspomniałem gen. Dreszerowi o tem posiedzeniu, zdradził mi ś. p. Orlicz-Dreszer pewną tajemnicę. Po posiedzeniu tem — mówił mi — podszedł do mnie premjer Prystor i zaproponował mi, bym **objął tekę ministra handlu i przemysłu** w jego gabinecie. Odmówiłem wówczas, gdyż nie czułem się na siłach.

Gdy mi gen. Dreszer o tem opowiadał, zastanawiałem się przez chwilę nad tem, co kierowało podówczas premjerem Prystorem, niewątpliwym zwolennikiem polityki zaciskania pasa i dostosowywania się do kryzysu. Sądzę, że premjera Prystora uderzyła skoncentrowana wola i energja gen. Dreszera i że chciał te jego zalety wyzyskać dla walki z przesileniem gospodarczem na odcinku, który naprawdę wymagał wielkiej energji i stanowczości. Może się premjer Prystor nie zgadzał na aktywizm gospodarczy gen. Dreszera, ale uznawał aktywizm twórczy jego psychiki.

Pytałem generała o motywy, dla których odmówił. — Rozmowa zeszła wtedy na tory fachowości i biurokracji w Polsce. **Surowe i cierpkie były słowa gen. Dreszera.**

Odpowiedzi redakcji

B. S. Toruń. Skoro chodzi o członków rodziny, a nie sublokatorów, zakaz gospodarza jest nieuzasadniony.

START WIELKIEJ SZTAFETY OLIMPIJSKIEJ.

Olimpia. W niedzielę o godz. 10-tej rozpoczęły się w Olimpji uroczystości, związane ze startem wielkiej sztafety olimpijskiej Olimpia — Berlin.

W dniu tym Olimpia była miejscem prawdziwych pielgrzymek, które ciągnęły na starożytne miejsce Altis, gdzie płonął ogień olimpijski. Od płomienia zapalono pierwszą pochodnię, która odegra w sztafecie rolę pałeczki wymiennej.

Uroczystości odbyły się według antycznego ceremonjału przy udziale kapłanek-strażniczek ognia.

Po przemówieniu burmistrza miasta Olimpji, Pyryosa, chór młodzieńców zadeklamował pierwsze strofy 8-ej Ody Olimpijskiej Pindara w starogreckim języku, następnie odczytano orędzie barona Coubertina, nadesłane do Olimpji z okazji biegu sztafetowego, poczem odegrano narodowy hymn grecki i oddano salwę armatnią.

O godz. 12-ej w południe ruszył ze startu pierwszy zawodnik sztafety, Grek Kondylis, trzymając w ręce płonącą pochodnię.

Z kim walczyć będzie reprezentacja piłkarska Polski na Olimpjadzie?

Losowanie do olimpijskiego turnieju piłki nożnej.

Berlin. Komisja techniczna Międzynarodowej Federacji Piłki Nożnej **rozlosowała w Berlinie drużyny do pierwszej rundy turnieju olimpijskiego.**

Na losowaniu obecni byli: dr. Bauwens (Niemcy), Fischer (Węgry) i Lotsy (Holandja).

Na wstępie dr. Bauwens stwierdził, że do turnieju olimpijskiego zgłoszone zostały **drużyny 16 państw.** Drużyny te podzielono zostały na dwie grupy. Grupa pierwsza obejmuje: Niemcy, Argentynę, Anglję, Włochy, Norwegję, Peru, **Polskę** i Szwecję. Grupa druga: Austrja, Chiny, St. Zjednoczone, Finlandja, Węgry, Japonja, Luksemburg i Turcja.

Program gier w grupie pierwszej przedstawia się jak następuje:

Egipt — Austrja, **Polska — Węgry,** Włochy — St. Zjednoczone, Szwecja — Japonja, Norwegja — Turcja, Anglja — Chiny, Niemcy — Luksemburg, Peru — Finlandja.

Podział na grupy przeprowadzony był w ten sposób, że **do pierwszej grupy zaliczono państwa silniejsze,** które następnie losowały sobie przeciwnika z grupy drugiej — państw słabszych. Zwycięzca meczu **Wielka Brytanja — Chiny** walczyć będzie ze zwycięzcą **Polska — Węgry.**

Plan rozgrywek w czasie przedstawia się następująco:

3 sierpnia Włochy — Stany Zjednoczone, Norwegja — Turcja.

4 sierpnia Niemcy — Luksemburg, Szwecja — Japonja.

5 sierpnia Polska — Węgry i Egipt — Austrja.

6 sierpnia Anglja — Chiny i Peru — Finlandja.

7 sierpnia zwycięzca meczu Norwegja — Turcja przeciwko zwycięzcy Niemcy — Luksemburg oraz zwycięzca meczu Włochy — Stany Zjednoczone przeciwko zwycięzcy Szwecja — Japonja.

8 sierpnia zwycięzca Egipt — Austrja przeciwko Peru — Finlandja i zwycięzca **Polska — Węgry** przeciwko zwycięzcy Anglja — Chiny.

10 i 11 sierpnia — mecze półfinałowe, 13 sierpnia — mecz o trzecie miejsce i wreszcie 15 sierpnia spotkanie o tytuł mistrza olimpijskiego.

Losowanie to **nie jest zbyt szczęśliwe dla Polski,** gdyż w pierwszej rundzie walczyć ma nasza reprezentacja z dość silną reprezentacją Węgier, a w drugiej rundzie ew. z bardzo groźną Anglją.

WIECZYSTY FUNDUSZ IM. PPUŁK. STEFANA LOTHA.

Komitet uczczenia pamięci ś. p. ppułk. Stefana Lotha zawiadamia nas, że otwarte zostało specjalne konto PKO. 618 pod nazwą „Fundusz wieczysty im. ppułk. Stefana Lotha". Na powyższe konto składać można ofiary.

Znany płotkarz

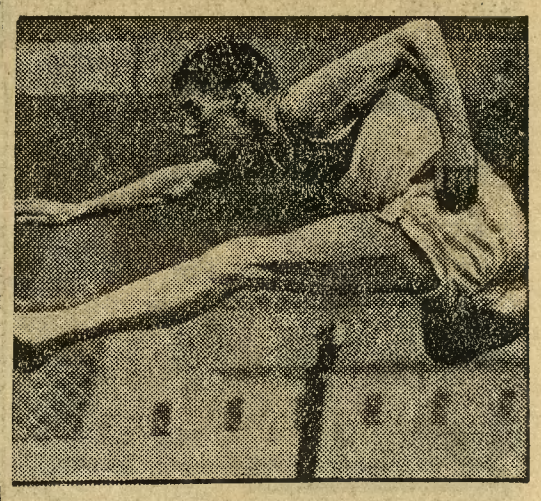

oficer lotnictwa Finlay jest kierownikiem olimpijskiej reprezentacji Anglji.

„DOKOŁA FRANCJI".

Paryż. W 11-tym etapie kolarskiego biegu „Dokoła Francji" na trasie Nicea — Cannes (126 km.) zwyciężył Guerra 4:03:18,2 sek., drugi Meas — 4:05:04 sek.

Z CAŁEGO ŚWIATA PRZYBYWAJĄ NA OLIMPJADĘ.

Berlin. W poniedziałek przybyli do Berlina na olimpjadę **lekkoatleci włoscy.** Reprezentacja lekkoatletyczna Włoch składa się z 37 zawodników i 7 zawodniczek.

Do Berlina przybyła również pozostała **część reprezentacji japońskiej,** która bawiła przez ostatnie trzy tygodnie w Helsingforsie. Wieczorem przyjechała **reprezentacja Columbji.**

AUSTRALJA PROWADZI 2:1 Z NIEMCAMI.

Londyn. W drugim dniu międzystrefowego meczu o puhar Davisa Niemcy — Australja, para australijska Crawford — Mac Grath pokonała parę niemiecką Cramm — Henkel 6:4, 4:6, 6:4, 6:4.

Po drugim dniu prowadzi Australja 2:1. Dziś, we wtorek, zakończenie meczu. Walczą Crawford z Crammem i Henkel z Quistem. Australijczykom wystarczy do zwycięstwa zdobycie nawet jednego punktu, podczas gdy Niemcy mogą wygrać jedynie w wypadku uzyskania 2-ch punktów.

POR. GZOWSKI INSTRUKTOREM JEŹDZIECKIM W AMERYCE.

Poznań. Znany jeździec polski por. rez. Gzowski, który należał do naszej reprezentacyjnej ekipy w czasie jej największej chwały, opuszcza Polskę i udaje się do Stanów Zjednoczonych, gdzie będzie instruktorem jeździeckim w jednym z czołowych klubów amerykańskich.

NOWY REKORD ŚWIATA.

Paryż. Kolarz francuski Brossy, ustanowił nowy rekord świata na 1 kilometr lance za motorem, uzyskując wynik 43,8 sek.

KRAKÓW ZDOBYŁ MISTRZOSTWO PŁYWACKIE ARMJI.

Poznań. Mistrzostwa pływackie armji, rozegrane w Poznaniu, zgromadziły 50 zawodników. Nie stawili się jedynie reprezentanci D. O. K. Lwów i **Pomorza.** Ci ostatni, mimo, że byli zgłoszeni. Dotychczasowy mistrz armji D. O. K. Poznań został zdetronizowany i zajął drugie miejsce za D. O. K. Kraków, który zdobył mistrzostwo, uzyskując 57 punktów.

Drugie miejsce zajął D. O. K. Poznań.
3) D. O. K. Warszawa — 38 pkt.
4) Marynarka Wojenna — 27 pkt.
5) D. O. K. Grodno — 23 pkt.
6) D. O. K. Łódź — 9 pkt.

SPORTOWY GEST JAPOŃCZYKÓW.

Helsingfors. Do Helsingforsu przybył prezes Japońskiego Związku Związków Sportowych **dr. Hiranuma.** Oświadczył on w wywiadzie prasowym, że **Japonja pierwsza złoży życzenia Finlandji w razie przyznania jej organizacji igrzysk olimpijskich w 1940 r.** Jak wiadomo, o organizacji tych igrzysk **zabiega bardzo usilnie Japonja,** przyczem jedynym poważnym **kontrkandydatem Japonji jest Finlandja.**

UWAGA, JUNJORZY SOKOŁA.

W środę, 22 bm. na Stadjonie im. Marszałka Piłsudskiego odbędą się zawody lekkoatletyczne sekcji junjorów Sokoła. Młodzież startować będzie w dwóch grupach: grupa I-sza młodzicy od lat 14 i 15, w drugiej młodzicy od lat i 17. Startować może także młodzież niezrzeszona. Na tychże zawodach w dalszym ciągu przyjmuje się młodzież do sekcji junjorów.

Początek zawodów o godz. 18-tej. Zbiórka kwadrans przed zawodami.

PROGRAMY RADJOWE

Co usłyszymy dziś z Warszawy w godzinach popoł.

16,00: Potpourri i wiązanki jazzowe. 16,45: „Hetman Chodkiewicz" — odczyt. 17,00: Koncert z Parku Wilsona w Poznaniu. 17,50 „Cisy" — pogadanka. 18,05 „Spacer przyrodnika po Warszawie" — pogadanka. 19,00: Recital śpiewaczy Antoniego Kohmana. 19,25 Koncert rozrywkowy w wykonaniu orkiestry kameralnej i solistów. 20,30: „Dokoła niedyskrecyj autorskich" — szkic literacki 21,00: „Na chłopskiem weselu" — suita popularna Feliksa Rybickiego. 21,30: Ludwik van Beethoven — koncert skrzypcowy D-dur Józefa Szigeti'ego. 22,30: Muzyka taneczna.

W środę, dnia 22 lipca

OGÓLNY.

6,30: Audycja poranna. 12,03: Muzyka lekka z basenu w Ciechocinku. 15,45: Teatr Wyobraźni „O tem jak krawiec Niteczka został królem" słuchowisko dla dzieci młodszych. 16,15 Utwory fortepianowe Sergjusza Rachmaninowa. 17,00 Muzyka salonowa. 17,30: „Pieśni wschodnie" w wykonaniu Olgi Łady. 17,50: Anegdoty z życia Alojzego Żółkiewskiego. 19,00: Koncert muzyki ludowej. 20,00: Muzyka salonowa. 20,30: „Wędrówka mikrofonu po prowincji". 21,00: III audycja z cyklu „Utwory Fryderyka Chopina". 21,30 Recital śpiewaczy Mieczysława Saleckiego. 22,15: „Miniatury kwartetowe": „Motywy taneczne". 22,45: Muzyka taneczna.

LOKALNY.

TORUŃ. 6,00: Audycja poranna. 6,23: Program na dzisiaj. 6,28: Parę informacyj. 12,03: Muzyka lekka z basenu w Ciechocinku (przez Toruń). 12,55: Recytacja prozy: fragment z powieści „Chłopi" Wł. Reymonta. 14,30: „Wszystkiego po trochu" (płyty). 15,30: Wiadomości gospodarcze z Warszawy. 16,15: Płyty. Transm. z Warszawy. 18,00: „Kresowe miasteczko Działdowo" pog. wygł. Emilja Lukiertowa-Biedrawina. 18,10: Muzyka 18,25: Pogadanka społeczna. 18,30: Koncert reklamowy. 20,00: Edward Grieg: Suity „Peer Gynt" (płyty z f-my Dziembowski). 22,10 Wiadomości sportowe z Pomorza.

ZAGRANICA.

19,00: Bratisława. Muzyka lekka. **20,00: Wiedeń.** Koncert muzyki operetkowej. **Wieża Eiffla.** Koncert Chopinowski. **Oslo.** Koncert orkiestrowy. **21,00: Praga.** Utwory kameralne Beethovena. **Bukareszt.** Koncert orkiestry salonowej. **22,00: Stockholm.** Muzyka taneczna. **Wiedeń.** Muzyka fort. i organowa. **Anglja (Nat. Progr.).** Koncert radjoorkiestry. **Berlin.** Muzyka rozrywkowa. **23,00 Bukareszt.** Muzyka lekka. **Wiedeń.** Muzyka rozrywkowa.

INFORMATOR dla PRZYJEŻDŻAJĄCYCH do BYDGOSZCZY

(Płatny dział reklamowy)

Gdzie zamieszkam?

„Gastronomja", hotel i rest., Dworcowa 19.

Obiady i kolacje

„Do Sentka", Śniadeckich 32.

Cukiernie i Kawiarnie

„Café-Club", ul. Gdańska 22.

Fryzjerzy

Formanowski, Mostowa 12, tel. 38-56. Salon dla pań i panów, trwała i wodna ondul.

Zakłady krawieckie

Barbarski i Kurdelski, Gdańska 60.

Fr. Noworyta, Śniadeckich 10. Specj. rewerendy.

Przybory krawieckie

W. Zieliński, Śniadeckich 27.

Jan A. Drążkowski, Dworcowa 7 I ptr.

Gdzie i co kupię?

Amunicję, broń, zegarki i biżuterję korzystnie poleca A. L. Hanelt, Dworcowa 16.

Bejca woskowa marki „Róg" dla stolarzy — Wytw. Chem. Plac Poznański 5, tel. 1506.

Futra F. Jaworski, Dworcowa 35, tel. 1341 — najpow. przedsięb. futrzane na miejscu.

Szkło, porcel., faj., Chyliński, Śniadeckich 50

Nagrobki, P. Triebler, Dworcowa 94, tel. 2236

Bieliznę męską na miarę i gotową solidnie i tanio wykonuje tylko Wyrwicki, Poznańska 1.

Odjazd pociągów z Bydgoszczy:

Toruń—Warszawa: 2.43, 6.50, 8.05, 10.01, **13,41,** 14.05 15.35, 17.47, **18.24,** 19.37, 21.30, 22.50.

Tczew—Gdańsk—Gdynia: 3.45, 3.55 5.40, **7.43,** 12.22, **13.03,** 13.35, 17.17, **19.41.** 20.10.

Kościerzyna—Gdynia: 7.52, 15.25.

Nakło—Piła: 0.02, 4.05, 6.02, 11.08, 14.45, 17.45, 19.40.

Unisław—Brodnica: 4.45, 7.57, 9.38, 12.28, 13.50, 16.19, 21.50.

Inowrocław—Poznań: 1.00, 3.50, 6.32, 11.25. 13.55. 18.40, **22.03,** 23.20.

Wągrowiec—Poznań: 5.00, 8.30, 10.40, **13.38, 18.25.**

Inowrocław—Karsznice—Herby Nowe: 13.55.

OSTATNIE WIADOMOŚCI

Mały kongres gospodarczy.

Warszawa, 21. 7. (Tel. wł.). Izby przemysłowo-handlowe w okręgach fabrycznych wystąpiły z inicjatywą zwołania małego kongresu gospodarczego, który zająć się ma sprawą ożywienia handlu i otwierania nowych zakładów pracy w Polsce. Odpowiedni plan zgłoszony ma być przez prezydja izby krakowskiej, katowickiej i sosnowieckiej po wspólnej konferencji w dniu 23 bm.

Motoryzacja kraju ma ruszyć z miejsca.

Warszawa, 21. 7. (Tel. wł.). Aby przyśpieszyć motoryzację kraju, należy uprzystępnić kupno motocykli dla wszystkich. Wychodząc z tego założenia, Państwowe Zakłady Inżynieryjne prowadzą obecnie studja nad konstrukcją lekkiego, popularnego motocykla o pojemności około 200 cm. Cena takiego motocykla będzie wynosić około 1 tys. zł. Ukaże się on w sprzedaży prawdopodobnie w przyszłym roku.

W chwili obecnej cena motocykli tychże zakładów wynosi 2.300 zł, a z przyczepką 2.900 zł.

Prawdą oczywistą jest, że tylko tani motocykl będzie najlepszą propagandą motoryzacji.

Rewizja płac w rolnictwie.

Warszawa, 21. 7. (Tel. wł.). W końcu bież. tygodnia zbierze się w min. opieki społecznej specjalna komisja polubowna, która powołana zostaje dla rozpatrzenia spraw płac robotników rolnych i zrewidowania dotąd obowiązującego orzeczenia arbitrażowego. Zwołanie komisji tej nastąpiło ze względu na grozę strajków rolnych w województwach centralnych. W niektórych miejscowościach robotnicy postawili w formie ultimatum tydzień czasu dla załatwienia żądań podwyżkowych.

Nieuczciwość ludzka doprowadziła budowniczego do samobójstwa.

Warszawa, 21. 7. (Tel. wł.). Jan Słowik już przed trzema tygodniami usiłował popełnić samobójstwo. Wczoraj znaleziono go na strychu domu, wiszącego na belce.

Zmarły pozostawił list do rodziny i do władz policyjnych.

Przyczyną silnego rozstroju nerwowego denata było to, że Słowikowi nie wypłacono należności na trzech budowach, w które włożył własne pieniądze. Groziło mu to całkowitą ruiną.

Groźne pożary.

5 osób znalazło śmierć w płomieniach.

Warszawa, 21. 7. (Tel. wł.). W powiecie lipnowskim we wsi Adamowa w nocnych godzinach powstał groźny pożar. W jednym z mieszkań domownicy tak twardo spali, że nie słyszeli alarmu pożarowego i wszyscy w liczbie 5 osób żywcem spłonęli.

Ustalono, że pożar powstał wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem. Straty wynoszą powyżej 20 tys. zł.

* * *

Tegoż dnia w województwie lubelskiem we wsi Bereza Duża spłonęło 66 domów wraz z wszystkiemi zabudowaniami. Straty wynoszą około 300 tys. zł.

Zimny grom uderzył przez komin w kobietę stojącą przy ognisku.

Starogard (jw). Podczas ostatniej burzy uderzył zimny grom w komin domu mieszkalnego rolnika Jana Piaskowskiego w Suminie, pow. Starogard, wpadając następnie do kuchni, gdzie uderzył w stojącą przy ognisku żonę Piaskowskiego. Piorun spowodował sparaliżowanie prawej części ciała u kobiety. Stan zdrowia Piaskowej nie budzi obaw.

Sensacyjne aresztowanie

podczas manifestacji w sprawie Gdańska.

Kościerzyna. W niedzielę, dnia 19 bm. o godz. 12-tej na Rynku **w Kościerzynie odbyła się wielka manifestacja protestacyjna w sprawie Gdańska.** Rynek wypełniły organizacje ze sztandarami oraz tłumy publiczności. Po odśpiewaniu „Boże coś Polskę" przy akompanjamencie kapeli KSM. przemówił do obecnych **p. prof. Lorsik,** poczem odczytał rezolucję i wręczył ją p. starroście. Podczas wręczenia rezolucji udał się na mównicę ogólnie znany **77-letni Tomasz Rogala.** W krótkiem przemówieniu **krytykował mówca ostro p. min. Becka i generalnego komisarza Papée,** przypisując ich urzędowaniu **winę obecnego rozzuchwalenia się Gdańska.** Gdy p. Rogala opuścił mównicę, **aresztowano go.** Aresztowany, jak i publiczność, która R. prosił o zachowanie spokoju, zachowywali się godnie, nie zakłócając w najmniejszej mierze porządku. Po wiecu miał się odbyć pochód, który został odwołany. Ponieważ p. R. rzekomo w ogóle wszelkich zeznań odmówił, odwieziono go w towarzystwie dwóch posterunkowych samochodem na dworzec, a o godzinie 16.25 koleją do Chojnic.

Wybrzeże im. gen. Orlicz-Dreszera w Grudziądzu.

Z Grudziądza donoszą: Zarząd Oddziału Ligi Morskiej i Kolonjalnej w Grudziądzu na posiedzeniu żałobnem w dniu 18 lipca br. uchwalił zwrócić się z prośbą do Zarządu miasta Grudziądza o nazwanie wybrzeża nad Wisłą na północ od mostu aż po rejon cytadeli „Wybrzeżem im. gen. dyw. Orlicz-Dreszera". Msza św. żałobna za duszę ś. p. prezesa Zarządu Głównego Ligi Morskiej i Kolonjalnej, gen. dyw. Orlicz-Dreszera odbędzie się dnia 30 lipca br. o godzinie 10 w kościele farnym w Grudziądzu.

Dziś w Bydgoszczy

wielka manifestacja protestacyjna

Wszyscy na Stary Rynek!

Dziś o godz. 19,30 odbędzie się wielka manifestacja protestacyjna przeciwko **ostatnim wystąpieniom prezydenta senatu gdańskiego Greisera w Lidze Narodów i zakusom hitlerowców gdańskich.** Poszczególne organizacje zbierają się o godz. 19 w następujących punktach zbornych:

Pierwszy punkt zborny: przy dworcu kolejowym.
Drugi punkt zborny: przy ul. Ugory i Nowodworskiej.
Trzeci punkt zborny: przy ul. Jagiellońskiej, koło poczty.

Stamtąd wyruszą organizacje z orkiestrami na czele na Stary Rynek im. Marsz. Piłsudskiego.

Na Starym Rynku wygłoszą przemówienia **p. radny Faustyniak i p. inż. Stabrowski.** Po przemówieniach nastąpi uchwalenie rezolucyj, a w końcu wspólne odśpiewanie „Roty".

Wszyscy powinni się dziś wieczorem znaleźć na Starym Rynku, celem zaprotestowania przeciwko zakusom hitlerowców gdańskich.

Dalsze katastrofy atmosferyczne.

Piotrków, 21. 7. (PAT.) W niedzielę nad Piotrkowem i Sulejowem przeszła gwałtowna burza, która wyrządziła poważne straty w drzewostanie i w zbiorach. Jednocześnie zanotowano kilka wypadków porażeń piorunem.

Wadowice, 20. 7. (PAT.) Ubiegłej nocy nad Wadowicami i okolicą przeszła gwałtowna burza z piorunami i gradobiciem. Szalona wichura poobalała drzewa i poprzewracała wiele słupów telegraficznych. Miejscami grad zniszczył doszczętnie plony i owoce w sadach, a nawet zaszedł wypadek przewrócenia domu i wybicia szyb w oknach. Klęską gradobicia dotkniętych zostało kilkanaście gromad.

Nowa burza nad Kielcami.

Kielce, 21. 7. (PAT.) W nocy z niedzieli na poniedziałek przeszła nad Kielcami i sąsiedniemi miejscowościami niezwykle ulewna burza z piorunami, która trwała bez przerwy trzy godziny.

W czasie burzy piorun uderzył w dom Bartłomieja Nurkowskiego we wsi Maryna, pow. stopnickiego, zabijając żonę Nurkowskiego oraz raniąc samego Nurkowskiego. Jednocześnie od uderzenia piorunem wybuchł pożar, który strawił część domu. We wsi Niewachlów, pow. kieleckiego, w czasie burzy od uderzenia piorunem zabita została krowa.

Zamiast 1 — 70 funtów szterlingów.

Poznań. (PAT.) Niejaka Teofila Szymańska, jadąc pociągiem pośpiesznym Warszawa—Paryż, oświadczyła rewidentowi służby celnej na granicy, że posiada tylko 1 f. szterl. Ta deklaracja wydała się urzędnikowi podejrzana, wobec czego polecił przeprowadzenie rewizji osobistej u pasażerki, w czasie której znaleziono u niej 70 f. szt. Szymańską, która zamieszkuje stale w Londynie, aresztowano i umieszczono w więzieniu do dyspozycji władz sądowych.

Złote pióra i brylantami wysadzany kałamarz.

Montreux, 21. 7. (PAT.) Podpisanie umowy o cieśninach odbyło się bardzo uroczyście. Podpisywano umowę **złotemi piórami,** które minister Ruszdi Ara **ofiarował na pamiątkę członkom konferencji.** Przed przewodniczącym stał **kałamarz ze złota, wysadzany brylantami.**

Kobiety w hełmach bambusowych.

Szanghaj, 21. 7. (PAT.) W obecnych zamieszkach w Chinach południowych bierze udział niezwykła jednostka bojowa, a mianowicie armja, składająca się wyłącznie **z kobiet, uzbrojonych w karabiny i noszących hełmy bambusowe.** Przypisują tej jednostce bardzo jaskrawe tendencje antyjapońskie.

Pomnik dla kata.

Moskwa, 21. 7. (PAT.) Obchodzono uroczyście 10-lecie śmierci słynnego szefa czerezwyczajki — Dzierżyńskiego. Centralny komitet wykonawczy ZSRR postanowił wznieść pomnik Dzierżyńskiego na jednym z głównych placów w Moskwie.

Z kraju.

Koło Łodzi na szosie Brzeziny—Stryków wydarzyła się katastrofa samochodowa. Zderzyły się dwa samochody, ciężarowy i osobowy. W samochodzie osobowym jechało 6 osób, które doznały ciężkich obrażeń ciała. Przeprowadzone natychmiast dochodzenie ustaliło winę właściciela samochodu osobowego, który jechał lewą stroną jezdni.

Zgon prof. Karola Władyczko. W Wilnie zmarł na raka ś. p. dr. Stanisław Karol Władyczko, emerytowany profesor zwyczajny neurologji USB, wybitny uczony i działacz społeczny. Ś. p. prof. Władyczko urodzony w Kownie, położył wielkie zasługi dla Uniwersytetu Wileńskiego, gdzie od początku jego wskrzeszenia był kierownikiem kliniki neurologicznej.

Napad na b. posła Dubois. W Warszawie dokonano napadu na b. posła P. P. S. Stanisława Dubois, współpracownika „Robotnika". Poranionego red. Dubois przewieziono do lokalu redakcji „Robotnika". Wezwany lekarz Pogotowia po opatrunku przewiózł ofiarę napaści do szpitala.

Zderzenie motocyklisty z rowerzystą.

Jadący rowerem Stanisław Niedośpiała, zam. przy ul. Toruńskiej 254, najechany został na ul. Mennica w ub. niedzielę przez motocyklistę Leona Teppera, zam. przy ul. Gdańskiej 54. Na szczęście wypadku w ludziach nie było, a jedynie uszkodzony został rower.

Oszust w ubiorze zakonnika?

Od pewnego czasu znalazł się w Bydgoszczy pewien kwestarz w habicie zakonnym Kapucynów, zbierając datki w mieszkaniach i składach. Wobec tego, iż kwestarz nie potrafi się wykazać zezwoleniem władz kościelnych, zachodzi podejrzenie, iż pod ubiorem zakonnika ukrywa się zwykły oszust. W wypadku pojawienia się kwestarza należy zawiadomić policję.

Pierwszy koncert światowy.

Niebywałą atrakcją międzynarodowej wymiany programów radjowych będzie koncert, którego data ustalona została na ostatnim zjeździe Międzynarodowej Unji Radjofonicznej na dzień 20 września godzinę 21-szą. Już dzisiaj mogą się radjosłuchacze zapoznać ze szczegółami tego niezwykle ciekawego koncertu, transmitowanego ze Stanów Zjednoczonych Północnej Ameryki. Audycję tę, która trwać będzie pół godziny, przygotowuje Columbia Broadcansting System i National Broadcasting Company.

Audycję rozpocznie transmisja z nad największego wodospadu świata — Niagary. Huk tego olbrzyma wodnego rozlegnie się na falach eteru, dając tem samem wyobrażenie o swej potędze i grozie.

Program koncertu obejmuje muzykę indyjską w wykonaniu autochtonów, zamieszkujących obszary państwa, utwór kompozytora amerykańskiego, oparty na tematach indyjskich, oryginalną balladę cowboyską z akompanjamentem gitar i taniec amerykański. Druga część koncertu obejmuje religijne pieśni murzyńskie, które odśpiewa chór murzynów, pieśń Stephen'a Foster'a, popularne kompozycje murzyńskie oparte na oryginalnych melodjach w wykonaniu charakterystycznego jazzu murzyńskiego. Wreszcie koncert zakończony będzie ludowemi melodjami angielsko-amerykańskiemi, górali wschodu, poczem nadany zostanie jeszcze utwór oparty na tychże melodjach.

Kronika poznańska.

Przytrzymanie uciekiniera. Policja poznańska przytrzymała 37-letniego Franciszka Kubalę, bez stałego adresu, który zbiegł z Zakładu Psychjatrycznego w Dziekance koło Gniezna. Odstawiono go do dyspozycji Starostwa Krajowego.

(ew) **Działkowcy obradują.** Ub. niedzieli obradował w Poznaniu zjazd delegatów Związku Towarzystw Ogródków Działkowych przy uczestnictwie 70 delegatów. Przed zebraniem odbyła się msza św. w kościele św. Marcina.

Cegły lecą z budowli P. K. O. Z nowopowstałego gmachu P. K. O. przy Pl. Wolności spadły z ostatniego piętra 2 cegły, z których jedna przebiła szklany dach Hurtowni Liturgicznej, wpadając do gabinetu, a druga uderzyła robotnika Adama Gburę (Jeżycka 58), łamiąc mu 2 żebra.

Głupi żart. Mieczysław Śniadecki (Woźna 3) został przez żart popchnięty na ulicy Chwaliszewo przez niejakiego Gepperta, i to tak niefortunnie, że upadł pod przejeżdżający samochód niemiecki, prowadzony przez p. Lewandowskiego, zam. czasowo Poplińskich nr. 8a. Potłuczonego Śniadeckiego opatrzono w szpitalu miejskim.

Udar serca. Zamieszkały przy Przemysłowej 40 rzeźnik Jan Kopankiewicz zmarł nagle w swojem mieszkaniu na udar serca. Przybyły lekarz stwierdził już tylko zgon.

Na Wildzie walczą. Dość liczne grono osób miało w pewnej sprawie podzielone zdania. Przeciwnicy użyli jako argumentu, lasek, obdzielając się porcją razów. W bójce najwięcej ucierpiał 32-letni Franciszek Pucek (Chłapowskiego 3), którym musiał zaopiekować się lekarz pogotowia ratunkowego.

Grzesikowa znowu siedzi. Znana na naszym terenie złodziejka, specj. od kieszeni, Apolonja Grzesik, wpadła ponownie przy kradzieży Leokadji Rybowskiej 48 zł. Grzesikowa przez 9 miesięcy będzie mogła dumać nad znikomością tego świata za kratkami.

Tabela loterji

4-ty dzień ciągnienia 2-ej klasy 36-ej Loterji Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Po sto tysięcy złotych.
100000 136803 97034
50 tys. zł. na Nr. 56870
20000 zł. na Nr. 190678
10000 zł. na Nr. 88645 96723
Po 5 tys zł. na Nr. Nr.:
58408 168215 118156
Po dwa tys. zł. na Nr. Nr.
18180 111786 142241 142349
Po tysiąc zł. na Nr. Nr.:
4538 91131 127763 181137 181991
Po 500 zł.:
23609 56050 56050 108078 127466 176518 188259
Po 400 zł.:
176 52467 84489 92527 98794 123229 133407 145779 146090 171321 173280
Po 250 zł.
51718 90433 92861 97145 101069 125178 154188
Po 200 zł.
33362 38180 40370 50269 51580 53100 55275 55801 58593 59467 90882 115290 117334 117514 121150 150114 155198 160129 169574 174790 189714 191222

Wygrane po 150 zł.

755 821 2068 1556 660 700 3033 531 4010 92 211 30 516 911 5553 831 6472 517 713 5296 452 887 915 98 8014 340 811 9120 89 10091 127 332 44 96 11558 12045 100 95 255 758 832 13161 254 431 971 85 14663 879 979 15154 393 435 16279 360 17334 840 86 968 18806 19013 80 688 810 20438 220 320 711 817 21112 611 22293 372 457 61 864 23024 290 24602 889 25127 444 26012 996 29790 30615 31039 225 47 805 32055 151 251 395 519 33352 34171 222 392 710 908 21 35140 36023 289 562 38513 39377 469 41661 43285 789 44577 45526 46125 510 87 693 47430 48278 49338 52 50004 154 56 515 883 958 51715 842 52279 700 53063 450 807 54055 188 244 53325 323 836 38 56340 656 57935 58093 130 524 757 59018 395 441 995.

60299 385 955 85 61406 62135 639 775 64587 616 814 65151 462 831 955 66152 342 951 67680 796 68171 237 472 711 69247 459

70695 762 943 53 71207 70 780 800 72306 764 843 97 73465 785 74221 464 610 761 959 75189 547 802 76627 84 77781 78189 99 587 997 79135 741 62.

80193 695 81323 92 633 82552 633 83081 614 84408 85300 802 99 903 86233 744 87093 288 374 88066 470 89146 546.

90027 91439 92172 252 99 595 940 93220 435 683 94226 58 630 728 95567 797 97065 98048 99161 244 403 75 83.

100172 313 501 879 101633 968 102508 750 103873 104386 432 580 664 105616 106043 367 107606 732 108234 337 735 109508 13 642 701 949 110255 578 901 56 111221 26 359 416 22 112052 412 814 113299 393 481 677 877 114234 466 94 854 115050 351 891 959 116382 818 906 117782 906 118128 40 238 50 119291 704

120535 758 819 974 121239 333 80 564 765 122 559 769 123448 511 666 124091 417 957 125076 153 305 468 75 97 698 126065 141 585 127061 128130 260 433 129268 489 130028 251 396 821 930 131619 789 824 132430 133009 419 134503 756 956 135205 340 136151 354 137169 138140 380 139350 441 899

140338 772 141076 297 362 710 142118 143001 80 287 724 144065 214 300 856 145012 254 880 87 146037 354 614 147412 581 148112 286 533 906 149224 150534 814 935 87 151055

153047 839 154075 374 434 615 98 155472 156166 409 40 157045 75 224 158166 577 923 1160844 162088 332 793 163374 724 164016 133 165726 27 166227 167013 513 835 93 934 168208 351 169023 277 747 935 170940 11282 753 964 172157 221 468 173332 752 174418 892 15223 432 528 922 176587 820 177796 178282 351 469 179321 943 60 180056 410 21 82 181058 398 182678 969 183147 605 944 184328 481 185159 428 53 500 794 895 187088 361 675 980 188310 622 700 190112 250 407 191005 488 92 192258 754 1193175 302 85 681 762 19444 115 335

Wygrane po 50 zł.

300 30 74 617 1216 828 2356 416 531 3098 258 311 819 4368 949 5043 86 319 740 6384 793 7086 278 374 472 559 777 97 847 8263 454 693 713 859 926 9003 106 391 733 63 99 880 10528 728 905 17 11073 85 227 96 12207 340 429 80 714 984 13151 203 544 851 14267 356 529 873 15672 16163 637 17046 65 111 280 387 18483 704 918 19062 167 663 825 20037 293 422 502 53 55 729 21193 22164 467 519 37 636 23137 462 990 24134 82 530 25381 606 33 769 955 26160 486 645 794 935 27372 461 88 570 651 842 28547 68 29257 379 410 27 64 691 742 992 30819 34 927 31384 979 32246 47 636 896 33028 77 219 497 549 667 34127 311 658 917 35655 68 726 33 36632 311 873 905 37022 123 242 509 696 732 867 38826 97 39393 468 801 915 32 40014 583 980 94 41386 94 412 580 708 42436 565 43001 143 212 737 44187 842 45341 76 46275 438 755 47208 48102 292 603 866 49693 916.

50437 832 86 906 51042 474 692 716 52442 582 760 822 95 52182 356 611 792 873 54621 834 44 55063 250 386 455 755 53272 92 555 608 77 826 72 57256 58877 59094 127 273 84 459.

60145 340 76 811 61322 34 456 79 82 701 62602 737 62221 505 64122 242 448 751 809 65061 95 445 527 940 66761 67432 68453 549 687 738 916 69143 514 791.

70421 620 843 71160 72207 36 73131 337 864 74185 284 554 87 75654 872 76181 474 914 77013 226 78152 682 712 79206 407 531.

80152 74 281 589 734 37 81068 537 82090 896 969 83010 272 347 80 615 21 84136 508 704 61 67 85369 86083 173 361 464 87293 365 710 88405 623 66 706 833 89144 213 345 464 527

90051 295 370 404 91032 299 92185 542 793 93292 319 451 573 94028 772 978 95197 437 96497 738 744 97009 249 490 651 952 98570 828 967 99509 929.

100752 917 101012 282 666 775 102186 679 103280 430 633 942 104316 466 713 913 98 105457 97 546 107209 383 617 108126 578 662 109225 393 435 110053 209 408 682 111014 299 375 557 736 112215 26 714 927 113074 481 830 33 114054 289 983 115077 917 93 117 394 583 677 706 998 118160 677 739 886 119358 435 603 95 120099 197 472 554 752 904 121348 696 122195 347 594 795 123133 254 758 859 923 124044 86 264 549 732 125058 62 392 575 840 126063 536 127091 210 336 583 128354 633 752 129207 50 384 543 63 655 880

130643 755 74 826 935 131541 844 132016 215 896 133011 55 155 84 452 551 134105 16 900 135037 68 330 49 752 78 860 136134 532 638 759 137206 58 706 36 80 138156 210 50 66 351 529 886 965 139065 564 716 879 986 140212 345 750 68 72 141509 637 142208 143176 355 437 913 144183 307 718 841 49 145489 94 566 78 649 769 807 93 979 146209 338 585 605 941 147015 21 217 555 719 830 914 148232 498 601 67 805 149044 85 318 693 995 150057 942 151247 429 606 26 817.

152373 576 96 619 723 153732 155420 615 91 705 951 80 156394 157495 501 158532 160337 457 804 161307 47 442 516 25 673 162223 417 970 163032 275 88 385 632 783 822 164087 239 165030 249 356 659 644 739 920 166220 47 723 167625 821 168552 658 169202 672

170 343 710 16 837 172097 515 691 173011 91 265 74 499 502 605 52 174246 391 664 175126 792 176477 579 876 178050 515 810 983 179136 44 714 180196 201 305 464 647 59 753 871 181092 182709 886 952 183373 184071 156 297 349 863 962 185540 187042 132 741 188037 81 228 691 766 937 40

189572 732 830 190082 169 380 191558 669 751 192860 83 193349 559 194058 85 304

II ciągnienie

Wygrane po 150 zł.

775 9 100097 25778 3396 692 47771 5423 6052 7498 8639 819 900995 182 10598 622 11228 12377 13878 14805 954 15282 383 790 17040 19203 20006 48 21764 22099 23071 230 24743 864 25465 27026 635 28502 602 29027 234 32275 33982 34128 35235 841 37895 38049 366 538 625 39218.

41117 43797 44179 46478 733 61 47464 49259 531 52651 978 53813 54114 55191 317 57267 895 59116 924 61250 462 969 62742 63018 67454 69525 707 70751 71204 90 458 72806 74096 75009 76274 619 789 77643 78213 79318 569.

80374 82464 83462 84073 85713 86354 319 964 88848 89569 92006 93449 593 660 94292 613 768 95561 96574 97957 668 98406 99144 732 69

100476 102332 511 103327 802 104096 105743 106224 108162 455 112054 426 681 987 113289 485 114577 793 115613 117330 676 985 119242 120704 122343 123111 962 125892 129362 651 130586 131173 99 213 834 132381 662 1361155 470 755 137146 138930 139998 141987 142891 144475 146206 50 148050 993 149288 515 151478 152493 153415 154789 155520 156936 164136 166102 230 370 167238 443 564 168798 853 904 171107 173250 872 174100 175517 176697 752 177144 594 178272 183100 184674 185742 186709 189005 192312 851 193461 858 194383.

Wygrane po 50 zł.

320 515 2118 814 3693 734 4031 5094 181 85 859 960 92 6863 7128 964 1883 352 9202 628 10154 11107 445 12629 13030 617 873 14033 15355 810 16130 778 17718 18941 19011 558 702 5 67 933.

23306 39 21087 727 99 22143 23275 537 922 99 24407 791 25263 27405 934 28042 220 94 29718 822 30184 323 813 31142 295 582 861 934 59 32024 469 622 33037 373 9904 34793 35242 58 659 707 36066 395 841 924 37526 777 38726 39279.

40393 495 93 927 4102 885 43116 25 44130 798 47955 48235 570 49679 50291 51007 458 54569 83 935 39 55131 953 57551 58664 599886 60643 833 978 61026 306 648 62086 506 844 63369 442 64273 479 65508 66881 67554 614 69368 751.

70092 319 534 35 629 945 71470 723 72372 73 527 73123 73033 251 881 951 75130 759 7611 720 990 77086 78252 625 79828 80437 82062 85683 87100 780 88714 993 89255 845 90321 906 91793 92081 241 93073 91 164 203 824 94497 644 721 9935 95201 96081 82 97796 852 98321 99306.

102748 921 103162 66 630 104017 105077 519 106029 75 110830 111124 914 112066 161 513 113128 397 114272 671 115236 794 117507 67 750 86 853 964 118033 823 119226 466 120039 348 121530 822 122837 123160 124001 153 467 527 73 125024 459 521 703 126198 778 127750 128285 129009 156 277 304 132087 108 842 133053 164 780 134921 135127 88 673 136517 137407 763 138265 595 139344 721 140377 815 142039 142 143856 144146 566 649 725 145505 646 97 146775 147104 148625 149798 150296 151590 152548 153636 154171 523 74 155015 730 156049 587 157207 959 97 158149 74 875 159122 581 940 160140 161578 163320 882 164506 67 165243 361 528 610 972 166709 167666 724 168049 875 169561 170000 001 69 581 697 171502 172260 304 59 640 173260 174034 276 175852 177404 178469 179878 180038 916 181827 1827411 881 183576 604 49 184932 185304 186518 187120 290 773 188325 697 189335 190588 181270 192490 194095.

IV ciągnienie

Główne wygrane

Stała wygrana dzienna zł. 25.000 Nr. 64746.

Zł. 10.000. 45868 53163 147606.

Zł. 5.000. 73712.

Zł. 2.000. 8841.

Zł. 1.000. 5297 5921 6168 19436 66866 72428 96086 107298 186892.

Zł. 500. 10224 40830 90503 110380 111813 121468 75066 152645.

Zł. 400. 9722 73651 122696 37951 148594 152851 174517 190802.

Zł. 250. 164 3471 23642 42078 61629 64891 72710 750704 80273 75664 99113 112863 117874 129402 192053 193492.

Zł. 200. 3501 9343 22294 31666 35264 39709 41702 42725 53619 62438 62727 70725 72708 72957 27916 80599 82929 91937 99334 102564 110875 130565 131625 138439 141870 141891 157183 160646 168376 177574 180840 181223.

Wygrane po 150 zł.

2098 3495 5156 93 256 416 574 6264 890 8034 715 9111 10712 13845 14546 651 15224 457 595 161116 17447 991 18954 19033 334 22030 117 82630 26061 27427 28174 29425 31233 32313 60 33793 34812 34 35237 36276 656 37119 896 39888 40367 765 41185 886 42368 783 44461 45174 247 304 50 561 46201 78 48869 50105 668 51046 53630 996 54463 790 55874 904 56107 23 48 764 57724 58414 59507 953.

63157 64034 65665 67891 68760 69621 810 994 70844 71075 72084 674 73274 74179 462 532 41 90 852 75854 76018 77936 78581 79990 81210 470 82103 669 83510 84462 956 85119 86342 712 883 87486 88378 568 89562 91292 92001 93263 94738 998 95771 97961 98890 99556

100030 406 101404 817 102606 103279 104070 105996 106561 107849 108263 647 756 110372 111181 476 112146 48 113001.

114064 230 763 116962 117278 118633 119697 120391 551 121050 102 5551 124316 125802 126051 722 177584 131088 341 416 132458 902 133163 619 948 134572 135454 843 136483 581 772 138212 139331 140227 161 41083 142767 826 144474 147120 151150 752 154345 87 155262 586 156057 858 157603 158126 162882 16311 428 105260 598 166418 167206 169199 789 170854 173302 821 175574 176602 770 178394 182761 184402 185340 186460 548 187998 189490 190247 191683 192000 193512 194533

Wygrane po 50 zł.

209 773 675 834 2476 834 5476 693 6852 7159 567 73 9196 551 689 10155 381 530 864 91 12844 13563 68 14352 15345 16774 18600 19058 620 20402 21304 501 876 929 22054 992 23087 229 694 24104 434 752 25425 26426 27643 28281 995 29009 608 31610 813 32676 711 904 33303 623 34033 961 36072 357 601 714 37763 879 38427 733 850 39020 370 500 911.

40367 765 41061 43031 133 207 44197 256 45002 606 43 46055 882 47236 49249 50278 588 627 949 51274 84 956 53636 73 705 54296 838 57164 927 58166 741 60693 745 61299 307 62351 64343 65550 809 67000 3 190 69516 23 71288 391 629 59 983 72111 741 73042 222 413 575 74306 523 619 75353 531 994 76813 77877 78024 386 807 99 971 79567

80360 895 81118 599 631 727 877 82429 619 914 83824 84127 85029 86078 345 95 681 87136 88185 309 863 89174 286 353 694 90596 92139 279 356 93308 95029 165 274 394 96014 580 97533 98462 952 99067 459.

100135 101449 102033 103008 693 959 104364 66 503 8 634 855 105763 960 106435 107905 21 108020 133 109325 110948 111497 113225 370 499 899.

114430 115528 117590 118204 382 1934 119069 112 703 120863 12267 607 18 63 79 124080 243 125420 999 127623 128066 979 130269 732 131266 87 454 132372 552 133838 134340 135030 136103 241 927 56 137442 957 138951 139183 594 140340 672 141742 142736 171 144071 255 397 147174 943 148207 833 49916 150262 853 151264 922 30 152767 949 154539 155789 80 157 157347 435 15807 178435 159356 02 160565 995 161054 162465 163221 611 17 730 164368 877 165127 209 345 98 166766 167475 168529 811 17051 754 874 171433 677 173073 514 174137 175169 177962 178823 179306 180032 181062 208 594 183470 614 184478 185313 628 186002 593 189658 191991 192743 193527 194092.

Młodzież bydgoska na wsi pomorskiej

Pozdrowienie dla Czytelników „Dziennika Bydgoskiego" z Lipusza.

Redakcja „Dziennika Bydgoskiego" otrzymała następujący list od uczestników **kolonji feryjnej Gimn. Kopernika w Lipuszu:**

Zakończone już zajęcia szkolne — rozlegały się między młodzieżą szkolną beztroskie głosy pod koniec czerwca. — Uciekać z miasta na polską wieś, w lasy, na łąki ukwiecone, miedze, pomiędzy zboże falujące przetykane makiem i chabrami — wołało coś w duszy. I oto **znalazła nas się dobrana trzydziestka uczniów Gimn. Kopernika, dzięki p. dyr. Kaczorowi i wydatnej pomocy Koła Rodzicielskiego pod opieką pp. profesorów Cygańskiego i Słupińskiego w Lipuszu pod Kościerzyną na kolonji feryjnej, zdala od Bydgoszczy,** we wsi położonej wśród lasów bukowych i sosnowych, pełnych jagód i poziomek, z błyszczącemi wśród nich gęsto taflami jezior. Okolica jest pagórkowata, więc, co kilkaset kroków krajobraz się zmienia. Codziennie więc wychodzimy na wycieczki, wchłaniamy pełną piersią ożywczy dla płuc balsam lasu, rozkoszujemy oko pięknemi widokami, używamy jagód co się zmieści i dobrze nam. **Do szkoły, w której urządziliśmy sobie leże, przychodzimy tylko jeść i spać.**

Sporty uprawiamy z zapałem. Mamy **2 kajaki,** wprawdzie ciężkie jak wieloryby, ale innych niema. Pluskamy w Czarnej Wodzie, która w rzeczywistości jest „jasną wodą". Szkoda, że tylko po kolana głęboka. Do jeziora nas nasi opiekunowie puścić nie chcą. Mówią, że **jesteśmy zbyt drogiemi klejnotami, żeby można ryzykować naszą przypadkową zgubę.** Dzięki przychylności ks. prob. Wagnera, otrzymaliśmy do dyspozycji **boisko sportowe K. S. M.** Lata więc piłka koszykowa, siatkówka i te malutkie, aż słoneczko powie: dosyć tego. Żeby potem każdy trafił do swego gniazdka, to kolega Degler zrobił każdemu udatną sylwetkę nad łóżko.

Raz dzięki przychylności i pomocy p. podkomisarza Burka z Lipusza, wyjechaliśmy sobie drabiniastym wozem **nad granicę niemiecką.** Tam bardzo uprzejmy strażnik p. Ratajczak prowadził nas jakie 6 km linją wytyczoną przez kamienie i udzielał wyczerpujących wyjaśnień. **Przemytników nie schwyciliśmy na naszym patrolu, a zresztą nasza dzielna straż graniczna i bez nas wzorowy utrzymuje porządek.** Ciężka jest jednak ich służba, kiedy tak jesienny deszcz z wichurą sobie hula, a oni „spacerkiem" 10—15 km ścieżynką przez bagna, pagórki, lasy i pola, codziennym patrolem znużonemi nogami w błocie człapią.

W najbliższych dniach wybieramy się **do Gdyni przez Kartuzy i Wejherowo.** Cieszą się wszyscy, bo niejedni jeszcze naszego portu i morza nie widzieli.

A nasze mamusie mogą być o nas spokojne. Jeżeli sobie nasz 7-letni daje radę, to my tem bardziej. Zdrowi jesteśmy, bo poco chorować, kiedy lekcji teraz niema. Apetyt to każdy ma podwójny. Jeden przywiózł z Bydgoszczy, a drugi znalazł się na miejscu. Pogoda się tylko trochę zepsuła od 7 braci męczenników. Nie martwimy się jednak. Nam humoru na dłużej starczy, niż chmurom deszczu. A zresztą **mamy i ping-pong, szachy, książki, no i codziennie „Dziennik Bydgoski".**

Bardzo Szanownej Redakcji dziękujemy, że nam bezpłatnie 2 egzemplarze użyczyła. Kiedy przyniosą „Dziennik Bydgoski" z poczty, dzielimy go na kartki, bo każdy chce wyczytać, co tam też w Bydgoszczy.

No dosyć się namozoliłem nad tym listem. Właśnie słoneczko przejrzało przez chmury, więc dalej do zabawy. Łączę od Opiekunów i całej naszej rodziny kolonijnej **miłe pozdrowienie dla Szanownej Redakcji „Dziennika Bydgoskiego"**

Czesław Gill.

Z RUCHU WYDAWNICZEGO.

Dr. Juljusz Sas Wisłocki: Przepisy o kontroli obrotu towarowego. Nakładem Towarzystwa Wydawniczego Młodych Prawników i Ekonomistów Warszawa. 1936 r., Skład Główny Księgarnia Gintera. Kapucyńska 1 W-wa. Str. 182. Cena 3 zł.

Towarzystwo Młodych Prawników i Ekonomistów postawiło sobie za zadanie opracowywanie wszystkich nowych przepisów prawnych o charakterze kodyfikacyjnym. Pierwszym tomem tej serji były d-ra J. Sas Wisłockiego „Nowe przepisy dewizowe", obecnie ukazała się praca tegoż autora pt. „Przepisy o kontroli obrotu towarowego z zagranicą i W. M. Gdańskiem".

Obok zasadniczego dekretu Prezydenta R. P. rozporządzenia Rady Ministrów oraz Ministrów: Przemysłu i Handlu, Skarbu, Rolnictwa, Poczt i Telegrafów, praca ta zawiera szereg zarządzeń i okólników władz państwowych oraz centralnych organizacyj gospodarczych.

Teksty prawne opatrzone zostały krótkim komentarzem, cennym zwłaszcza dla tych czytelników, którzy nie są prawnikami.

Dużą zaletą książki d-ra Wisłockiego jest to, że podaje ona teksty wszystkich przepisów związkowych oraz norm, powołanych przez omawiane teksty. Uwalnia to czytelnika od tak uciążliwego zazwyczaj posługiwania się rocznikami Dziennika Ustaw, Monitora lub dzienników urzędowych poszczególnych ministerstw.

Przepisy karne, dotyczące przemytu uzupełnione są zbiorem orzeczeń S. N. opartych na przepisach analogicznych, obowiązujących w latach 1919—1924.

Książka d-ra Wisłockiego, starannie i jasno opracowana, stanowi doskonały podręcznik, dostępny nietylko dla prawników, a niezbędny dla wszystkich, którzy z racji wykonywanego zawodu zapoznać się muszą z przepisami o zagranicznym obrocie towarowym.

ANEGDOTKA HISTORYCZNA.

Osiemdziesięcioletnia księżniczka Marja de Ligny straciła córkę, gdy ta miała lat 61. Płacząc, powiedziała do swego zięcia:

— Gdy jeszcze była w kołysce, powiedziała mi raz wróżka, że ona się nie uchowa.

Każda Pani uprzyjemni sobie życie, jeżeli...

zapozna się z systemem „Camelia" Przyzna wówczas, że przesadna ostrożność w pewnych okresach rzeczywiście jest nie na miejscu, gdyż opaska higjeniczna „Camelia" zapewnia niezawodną ochronę i bezpieczeństwo. Kilka warstw najlepszej puszystej waty „Camelia" (ligniny) gwar. najwyższą chłonność. Bez kłopotu nosić ją można nawet do najpowiewniejszej sukienki, gdyż chroni bieliznę. Najprostszy i dyskretny sposób niszczenia. Specjalny pasek „Camelia" z patentowemi spinkami zapewnia wygodne noszenie opaski! Pomimo tylu zalet cena bezkonkurencyjna.

Camelia

Rekord 10 sztuk zł 1,80

„Specjalny" (5 sztuk) . . . . . zł 1,35
„Popularny" 10 sztuk . . . . . zł 2,30
„Regularny" (12 sztuk) . . . . . zł 3,—
„Specjalnie mocny" (10 sztuk) . . . zł 3,30
Opaski podróżne (5 sztuk) . . . . zł 2,25

Idealna opaska higjeniczna

Ostrzega się przed małowartościowemi naśladownictwami Prosimy zważać na znane niebieskie opakowanie.

Do nabycia we wszystkich sklepach branżowych, lub we firmach, które na życzenie wskażą Zakłady „CAMELIA", Gdańsk, Holzmarkt nr. 15. 11387

Sekciarstwo pcha się do kolonij polskich w Brazylji.

Od kilku lat usiłuje się zagnieździć w kolonjach polskich w Brazylji **sekciarstwo t. zw. kościoła narodowego.** Pomimo, że akcja sekciarzy nie przyniosła wyniku, jakiego spodziewali się jej propagatorzy, bo po pierwszych wybuchach zaczęła się raptownie kurczyć i likwidować, mimo to obecnie odłam sekty Farona przysłał kilku nowych duchownych, t. zw. kościoła narodowego. Niedawno przybył tu niejaki Apolinary Filarski wraz z żoną, który mianuje się **prałatem „kościoła narodowego".** Następnie miał zjechać do Kurytyby „biskup" kościoła narodowego, niejaki Perkowski. Nowi przywódcy sekty, jak sami się chwalą, przywieźli sporo pieniędzy. Ci, którzy mieli możność zetknąć się z nimi, odnieśli wrażenie, że są to **zamaskowani propagatorzy komunizmu.**

Prezydent Rzplitej przejeżdżał przez Bydgoszcz.

Specjalnym pociągiem dwukrotnie wczoraj przejeżdżał przez Bydgoszcz Prezydent Rzeczypospolitej prof. dr. Ignacy Mościcki. Pociąg wiozący Pana Prezydenta na uroczystości pogrzebowe śp. gen. Orlicz-Dreszera do Gdyni, zatrzymał się około godz. 3 rano kilkanaście minut na dworcu bydgoskim. Krótko po godz. 11 wieczorem specjalny pociąg wiozący Pana Prezydenta Rzeczypospolitej zatrzymał się 8 minut na dworcu bydgoskim, poczem ruszył w dalszą drogę w kierunku Inowrocławia.

—::—

Pożar w mieszkaniu

Straż pożarna zaalarmowana została do mieszkania p. Moniki Listewnickiej, zam. przy ul. Zduny 13. Paliły się meble, jak kanapa, materace i inne wskutek wypadnięcia węgli z pieca. Dzięki energicznej akcji straży pożarnej udało się pożar w krótkim czasie zlokalizować. Szkoda materjalna, powstała przez pożar wynosi około 200 zł.

—::—

— **Srebrne gody** obchodzą w środę, dnia 22 bm. małżonkowe Jan i Marja z Skorupskich Szalatowie. Pan **Szalaty,** pochodzący z Miłosławia, od szeregu lat piastuje w Bydgoszczy odpowiedzialny urząd kierownika Wydziału Zdrowia. Poprzednio był urzędnikiem wojewódzkim, a przed swoim powrotem do kraju pracował społecznie w Wrocławiu jako prezes Komitetu Narodowego, prezes Tow. Przemysłowego i prezes Tow. Czytelni Ludowych. Małżonkowie Szalatowie wychowali bogobojnie troje dzieci. W mieście naszem cieszą się powszechną sympatją. Na intencję Jubilatów odprawiona zostanie rano o godz. 8.30 msza św. w kościele Klarysek. — Do licznych życzeń z okazji srebrnych godów przyłącza się redakcja „Dziennika Bydgoskiego".

Rozbijacka robota na wsi.

Polska Agencja Agrarna donosi: Jak się dowiadujemy, w miesiącu sierpniu grono członków dawnego Stronnictwa Chłopskiego zwołuje zjazd do Warszawy, celem reaktywowania w całej pełni dawnego Stronnictwa Chłopskiego. Poczynione bowiem ostatnio próby małych grup secesyjnych w ubiegłym roku doprowadziły do wystąpienia kilku posłów ze Stronnictwa Ludowego, m. in. pp. Wrony, Paca, Dobrocha, którzy wydając organ ‚Polska Ludowa", próbowali reaktywować (przywrócić) Stronnictwo Chłopskie. Doszło jednak do zatargów, gdyż ówczesny poseł Dobroch, idąc w kierunku radykalniejszym, oderwał część działaczy, tworząc jeszcze jedno stronnictwo chłopskie i wydając organ „Chłopskie Jutro". Od dłuższego czasu jednak pismo to nie wychodzi. W ciągu dalszym doszło do drugiego rozłamu w grupie pp. Wrony i Paca, gdyż wystąpił z niej działacz z Radomskiego — Stawiarski, który wszedł w porozumienie z gronem działaczy formacji politycznej, b. ambasadorem Filipowiczem, tworząc Radykalną Partję Chłopską i zatrzymując przy sobie „Polskę Ludową". B. posłowie Wrona i Pac, ograniczając się do potępienia p. Stawiarskiego, nie przystąpili do wydawania żadnego organu, przechodząc z pracą w teren. Obecnie — widocznie rozproszeni działacze b. Stronnictwa Chłopskiego podejmują próbę rozpoczęcia zpowrotem działalności organizacyjnej, aby obok Stronnictwa Ludowego, następnie secesji „Wyzwoleniowej", która posiada 2 senatorów i 2 posłów w obecnym parlamencie oraz wydaje pismo „Wyzwolenie", prowadząc pracę organizacyjną w terenie pod firmą dawnego „Wyzwolenia" — stworzyć trzecie ugrupowanie polityczne pod nazwą dawnego „Stronnictwa Chłopskiego", wracając pod względem konfiguracji nazw stronnictw do stanu, jaki miał miejsce przed połączeniem się tych stronnictw.

* * *

Jak widzimy, podejmowane są rozmaite próby w celu osłabienia politycznego ruchu mas chłopskich, które wierniej niż kiedykolwiek (zwłaszcza w Małopolsce) stoją pod sztandarem Stronnictwa Ludowego „Piast" i za wodza swojego uznają Witosa. Świadczyła o tem potężna manifestacja w Nowosielcach w obecności gen. Rydza-Śmigłego. Tamże owe masy złożyły także dowód wysokiego poczucia karności i gorącej miłości Ojczyzny. Rozmaitym warchołom nie jest to na rękę i próbują rozbijać ów solidny ruch. Krążą nawet głuche pogłoski o poparciu, które gdzieś znajdują. Krwawe zajścia, które krótko po Nowosielcach miały miejsce w pobliskich Krzeczowicach, są podobno dziełem tych rąk, którym się nie podoba zbytnia solidarność chłopska.

ZNAWCA.

— Pan miał podobno jakiś wypadek, jadąc na motocyklu?

— Ej! drobnostka — popsuł mi się cylinder.

— A któż to jeździ na motocyklu w cylindrze?...

Z życia towarzystw.

Wtorek, 21 lipca.

Godz. 20,00: **Klub Mandolinistów „Lutnia".** Lekcja I oddziału w lokalu klubowym (hotel Lengning) ul. Długa 37.

Wszystkie oddziały Z. Z. P. biorą udział w dzisiejszej demonstracji w sprawie gdańskiej i zbierają się na ul. Gamma i Emila Warmińskiego, skąd przyłączą się do pochodu kolejarzy. Zbiórka o godz. 6,30. Zarząd.

Kupiectwo m. Bydgoszczy. Wzywamy wszystkich kupców Polaków do wzięcia udziału w manifestacji przeciw ostatnim wydarzeniom na terenie W. M. Gdańska, którą urządza Liga Morska i Kolonjalna dzisiaj o godz. 19.30 na Rynku Marsz. Piłsudskiego.

Związek Oficerów Rezerwy Koło Bydgoszcz weźmie udział w wiecu manifestacyjnym w sprawie Gadńska. Zbiórka członków dziś o godz. 18,40 na ul. Marsz. Focha 39 (Dom Społeczny).

Obwód miejski L. O. P. P. Zarząd obwodu miejskiego zwraca się do wszystkich kół LOPP. o gremjalne stawienie się na wiec protestacyjny w sprawie Gdańska. Zbiórka kół LOPP. dziś o godz. 18,40 na ulicy Marsz. Focha róg ul. Kordeckiego.

Socjaliści biorą udział w dzisiejszej manifestacji. Sekretarjat okręgowy klasowych związków zawodowych wzywa swoich członków, urządza Liga Morska i Kolonjalna dzisiaj szej manifestacji protestacyjnej na Starym Rynku.

Związek Pracowników Kupieckich wraz z sekcją uczniów kupieckich i uczennic handlowych bierze gremjalnie udział w manifestacjach gdańskich dziś 21. bm. o godz. 19,30 na Starym Rynku. Zbiórka przed firmą Bracia Mateccy.

Baczność, inwalidzi wojenni. Tut. koło pow. Związku Inwal. Woj. R. P. bierze udział w dzisiejszej manifestacji protestacyjnej przeciwko roszczeniom Gdańska. Zbiórka członków dziś o godz. 18,45 przed sekretarjatem przy ul. Marsz. Focha nr. 39

Baczność Powstańcy i Wojacy O. K. VIII. Wszyscy powstańcy i wojacy stawią się dziś o godz. 18,30 przy ul. Ugory wylot Podgórnej celem wzięcia udziału w manifestacji.

Związek Weteranów Powst. Narodowych z r. 1914-19 koło miasto Bydgoszcz bierze udział w manifestacji na Starym Rynku. Zbiórka koło sekretarjatu o godz. 18,45, a stamtąd wymarsz z orkiestrą na Stary Rynek.

Z ruchu Ch. Z. Z.

CZŁONKOWIE CH. Z. Z. BACZNOŚĆ!

Organizacja nasza bierze udział w dzisiejszej manifestacji na Starym Rynku, protestującej przeciw naruszeniu praw polskich do Gdańska. Udział każdego członka, wolnego od zajęć służbowych, absolutnie obowiązkowy.

Zarząd Okręgowy Ch. Z. Z.

—::—

Sprawy sokole.

T. G. SOKÓŁ BYDGOSZCZ I.

Zebranie zarządu i wszystkich członków poszczególnych komisyj odbędzie się **w środę, dnia 22 bm. o godz. 20-tej** w Resursie Kupieckiej. Ze względu na ważność tego zebrania obecność wszystkich członków pożądana. **Prezes.**

SOKÓŁ ŻEŃSKI.

Dziś, we wtorek, trening lekkoatletyczny od godziny 18-tej na Stadjonie Miejskim.

BYDGOSKA GIEŁDA

ZBOŻOWO-TOWAROWA z dnia 20. VII. 36 r.

Żyto st. 00,00, 00,00; nowe 13,00, 13 25; pszen. st. 19,50 19,75; jęcz jednol. 00,00—00,00; jęcz zbior. 00,00—00,00; zim. 15,75—16,00 owies 15,00—15,50; mąka żytnia wyciągowa 0—30% wł. w. 23,50—24.00; gat. I 0—50% wł. w. 23.25—23.50; gat. I 0—65% wł. w. 22.00—22,50 gat. II 50—65% wł w. 18.50—19,25; mąka żytnia razowa 0—95% wł. w. 18,25—19,00; m. poślednia ponad 65% 17,25—18,25; mąka pszenna gat. I wyciągowa 0—20% wł. w. 33,50—35,50; gat. IA 0—45% wł. w. 32,50—33,50; gat. IB 0—55% wł. w. 31,75—32,75; gat. IC 0—60% wł. w. 31,00—32,00; gat. ID 0—65% wł. w. 30.00—31,00; gat. IIA 20—55% wł. w. 28,00—29,00; gat. IIB 20—65% wł. w. 27,50—28,50; gat. IIC 45—55% wł. w. 26,50—27, 0; gat IID 45—65% wł. w. 25,75-26,75; gat. IIE 55—60% wł. w 24,50—25,50; gat. IIF 5 —65% wł. w. 21,50—22,00 gat. IIG 60—65% wł. w. 20,50—21,00; mąka pszenna razowa 0—95% wł. w. 23,50—24.00; Otręby żytnie wymiał stand. 9,25—9,75; Otręby pszenne miałkie 9,00—9,50; Otręby pszenne średnie 8 50-9,00; Otręby pszenne grube 9,00—9,50; Otręby jęczmienne 10,50—11,50; rzepak zimowy bez worka 30,00—32,00; rzepik zimowy bóz worka 32 00—34,00; mak niebieski 00,00—00,00; gorczyca 00,00—00,00; siemię lniane 00,00—00,00; peluszka 00,00—00,00; wyka 00,00—00,00; saradela 00,00—00,00; groch polny 00,00—00,00; groch Wiktorja 19 00—22,00; groch Folgera 18,00—20,00; łubin niebieski 12,50—13,00; łubin żółty 14,50—15,50; ziemniaki nadnoteckie 0,00 0,00; ziemniaki fabryczne za kg. % 0,00; płatki ziemniaczane 13,50—14,25 makuch lniany 16,00—16,50; makuch rzepakowy 13,50—14,00 makuch słonecznikowy 42/44% 16,00—17,00 makuch kokosowy 00,00—00,00; wytłoki suszone 0,00—0 00; słoma żytnia prasowana 2,50—3,00; siano nadnoteckie luzem 6,00-6,50 śrut soja 00,00—00,00. Ogólne usposobienie: niejednolite.

—::—

Bank Polski płacił w dniu 21. 7. 1936 r.

dolary amerykańskie	5,27
dolary kanadyjskie	5,25
funty szterlingów	26,53
franki szwajcarskie	172,60
franki francuskie	34,92
belgi belgijskie	89,20
floreny holenderskie	359,20
marki niemieckie	140,—
szylingi austrjackie	98,—
liry włoskie	33,—
guldeny gdańskie	99,80

Stan wody na Wiśle w dniu 21 lipca 1936 r.: Zawichost 1,14, Warszawa 1,02, Płock 61, Toruń 53, Fordon 53, Chełmno 36, Grudziądz 52, Korzeniowo 66, Piekło —10, Tczew —19, Einlage +2,16, Schievenhorst +2,44.

BALSAMICZNA SÓL DO NÓG GĄSECKIEGO (Z KOGUTKIEM) „AGEPIN"

usuwa ból, pieczenie, nabrzmienie nóg, zmiękcza odciski, które po tej kąpieli dają się usunąć, nawet paznokciem. Przepis użycia na opakowaniu. 12643

Licytacja.
W środę 22 lipca br. o godzinie 11.30 sprzedawane będą w tut. Ekspedycji Towarowej następujące przedmioty: syrop ziemniaczany, szkło, przędza lniana, obuwie, kosmetyka, listwy ramowe, wyroby żelazne, części rowerowe i blok samochodowy. Ekspedycja Towarowa Bydgoszcz. (13776

SPRZEDAŻE

Dom
nowo wybudowany nie zupełnie wykończony — 10.000 zł zaraz na sprzedaż. Zgłosić Restauracja Dworcowa 11. (7144

Willę
ogrodem sprzedam. Adres Dziennik. (7141

Singera
szycia jak nowa zł 100.— Jezuicka 8—1. 13779

Kamienica
dwupiętrowa, składem 20 000. Warmińskiego 17, Nowakowski. (13741

Rzeźnictwo
dobra egzystencja — z zapędem i całkowitem urządzeniem oddam z powodu choroby. Zgłosz. Dzien. Bydg. pod „101" (13781

Garnitur
parowy do młóżenia Marszalla w dobrym stanie łożyska kulkowe, tanio sprzedam. Przybylski, Wąsosz, pow. Szubin. (7146

Stumorgowe
jezioro rybne z gospodarstwem czterdziestomorgowem 12000. Szarek, Toruńska 13. (13778

Maszynę
do szycia — bębenkową sprzedam. Cieszkowskiego 14—1. (7149

KUPNA

Konia (13746
kupię około 6-letniego. Hübner, Św. Trójcy 12.

Większą
ilość nakrętek 1 1/8 i 1 1/2" kupuje Rika, Marcinkowskiego 7. (13782

300—500
mórg dobrej ziemi, dobremi budynkami kupię. Filja „Folwark". (13744

POSADY WOLNE

Rutynowanych
przedstawicieli na województwo Pomorskie poszukuje Instytucja Wydawnictw Państwowych. Zgłoszenia z „Curriculum vitae" Inż. Adam Grabiański, Warszawa, Nowy Świat 8—18. (13775

Fryzjera.
Poszukuję zaraz męskiego fryzjera posada stała. Kubiak, Tuchola. (13783

Młodsza
służąca potrzebna natychmiast. Adres wskaże Dziennik. (13784

Słoje do zapraw
Irena, Hortensja Ząbkowice. Weck
poleca (1196
F. KRESKI
Gdańska 9.

Elektromonter
młody zaraz potrzebny. Grunwaldzka 3, m. 7. (13771

Fortancerki
i bufetowy z kaucją 600 do 1000 złotych mogą natychmiast się zgłosić. Kabaret „Oaza", właść. Łykowski, Grudziądz. (13762

Uczeń
fryzjerski potrzebny. Focha 16. (7147

Ucznia
przyjmie stolarnia. Leszczyńskiego 35. (13740

Szofer — Mechanik
żonaty, potrzebny na majątek uprzemysłowiony, okolica Bydgoszczy. Zgł. z dołączeniem odpisu świadectw kierować do administracji Dziennika pod „Majątek". (7155

Gospodyni
energ., znająca pierwszorzędną kuchnię hotelową oraz wykwintny bufet zaraz potrzebna. Zgłoszenia pod „100" Dziennik Bydgoski. (13780

DZIERŻAWY

Dzierżawa
320 mórg buraczanej, przejęcie 13 000 zł „Agrarja", Bydgoszcz, Pomorska 22/3 (róg Śniadeckich). (7069

POSADY POSZUKUJĄ

Mamka
zdrowa, poleca się, nawet dla bliźniąt. Zgłoszenia Dziennik Bydgoski Toruń „Mamka". (13759

Szofer-ogrodnik
bartnik i ogrodnik bartnik na niewypowiedzianych posadach z bardzo dobremi świadectwami i polecniami, pragną zmienić posady zaraz lub później. Łaskawe oferty z podaniem warunków do Dzien. Bydgoskiego pod nr. „13773". (13773

LETNISKA

Pensjonat
Zbyszko w Orłowie (Gdynia) Plac Górnośląski 13 poleca pokoje à 2 zł dziennie, z całodziennem utrzymaniem 6 zł. Kuchnia Warszawska. (13569

MATRYMONJALNE

Inżynier
na stanowisku pozna pannę do lat 30, cel matrymonjalny. Filja Dziennika „Inżynier 30". (7152

POKOJE WOLNE

Pokój
Dworcowa 3. (7158

Pokój (13743
kuchnia Kujawska 128.

Stary znajomy w nowej szacie!
Praktyczne butelki kieszonkowe szczególnie w czasie **podróży i wędrówek.**
„Amol"
orzeźwia i usuwa zmęczenie.
Do nabycia (12355 w aptekach i drogerjach.

†

Dnia 20 b. m. o godz. 6.20 zasnął w Bogu, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach mój drogi mąż, nasz kochany ojczulek, syn, brat, szwagier i wujek

Sodalis Marjanus

ś. p. Ksawery Maćkowski

emeryt. star. ases. kolej.

przeżywszy lat 54, o czem donosi pogrążona w ciężkim smutku

Żona, dzieci i rodzina.

Bydgoszcz, dnia 20 lipca 1936 r.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 23. VII. o godz. 17-ej z kaplicy cmentarza na Szwederowie przy ul. Kossaka.

Dom żałobny ul. Żwirki i Wigury 18. (13763

†

W niedzielę, dnia 19 lipca o godzinie 16,45, zmarł w Bogu po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, spowodowanych tragicznym wypadkiem, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy i jedyny syn i brat ś. p.

Tadeusz Henryk Tański

w 20 roku życia, o czem donosi w ciężkim smutku pogrążona

Rodzina.

Prądy, w lipcu 1936.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 22 bm. o godz. 17-ej, z domu żałoby w Prądach, na cmentarz miejscowy. (13774

Podziękowanie

Duchowieństwu, pp. Członkom Cechu Szewskiego, Krewnym i Przyjaciołom oraz wszystkim tym, którzy raczyli wziąć udział w uroczystości złotych godów, składają

Juljan i Marta Fiedlerowie.

13761 *Toruń, ulica Piekary 29.*

Kupimy dobrze utrzymany (13539

LINOTYP

Zgłoszenia do ekspedycji Dziennika Bydgoskiego pod **„Drukarnia".**

Fortepiany i pianina

najlepszej jakości

dostarcza na dogodnych warunkach

B. SOMMERFELD

Fabryka Pianin i Fortepianów (13261

Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 2, tel. 38-83.

Jedyna fabryka eksportująca.

Dr. B. CZEMPLIK

lekarz specjalista chorób płucnych

osiedlił się w GDYNI

przy ul. Świętojańskiej 37 (13736

godziny przyjęć: 10—12 i 3—5. Telefon 36-93.

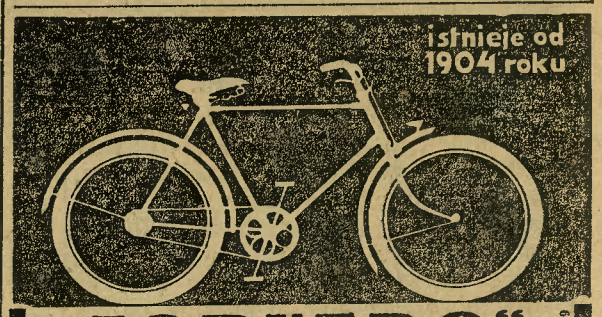

„TORNEDO"

W. TORNOW, ULICA DWORCOWA 49. 10239

Mieszkanie

w Toruniu, komfortowe, centr. ogrzewaniem, 7 pokoi frontowych przy ul. Żeglarskiej 31 — Stary Rynek — zajmowane dotychczas przez adwokata, nadające się dla lekarza lub na większe biuro **do wynajęcia. A. Adamczak, Kasztelańska 34, Inowrocław.**

Ostrzeżenie.

Podajemy do publicznej wiadomości P. T., że p. Cierniakowski Józef z Gdyni przestał być naszym przedstawicielem z powodu popełnionych defraudacji. Przeciwko powyższemu skierowaliśmy sprawę do Prokuratorji.

Z poważaniem

Wytwórnia Bilardów Automatycznych „Robot"

13777) **Łódź, ulica Piotrkowska 166.**

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy.

POLECENIA

Wózki (13534 dziecięce tanio. Długa 35.

Meble

kupisz zawsze najtaniej **tylko u** (2812

Bernarda Nowaka

Bydgoszcz, **Długa 10.**

Uwaga na imię **Bernard.**

10454

Deski dębowe, grabowe, lipowe, bukowe, jesionowe, sosnowe, podłogi etc. dostarcza tanio (8392

Ogrodowa 2, tel. 13-40

SPRZEDAŻE

W Toruniu

skład, radjo i elektrotechniczny, dobrze zaprowadzony, z urządzeniem i towarem, z powodu zmiany stosunków rodzinnych, okazyjnie na sprzedaż. Wiadomość w administr. Dziennika Bydg. (13738

Repertuar kin bydgoskich:

KRISTAL: Z powodu remontu kino nieczynne.

ADRIA: „Kapitan Sorrell i Syn" i nadprogram.

APOLLO: „Walczę o życie" z genjalnym Paulem Muni i nadprogram.

MARYSIEŃKA: „Biała Parada" i „Julika" oraz nadprogram.

REWJA: „Hrabia Monte Christo" (2 serje razem). Na scenie nowa rewja p. t.: „Od A do Z".

BAŁTYK: „Skarb na pustyni" (Tom Tyler) oraz „Pepinka Rejbolcowa".

Majątek (7134 rezydencja 1000 mórg pszenno-buraczanej ziemi, zabudowanie I kl. żywy, martwy nadkompl., cena 280 000, wpłata podług ugody. Sprzeda Fajtanowski, Zduny 10, tel. 3148.

Platformę

wóz kastowy, zegary amperowe sprzeda Poczekaj, Pomorska 62. (13631

Dom

czynszowy w Bydgoszczy wartości do 20.000 wpłaty połowe, od właściciela Oferty Dziennik pod „Właściciel". (13742

Czersk (Pomorze)

Kamienica narożna z 3 sklepami i licznemi mieszkaniami zaraz z powodu podziału majątkowego na sprzedaż. Cena 36.000 zł. Oferty do Dzien. Bydg. pod „Czersk". (13498

Kolonjalkę

w śródmieściu Bydgoszczy przy głównej ulicy sprzedam od 1. 8. Zgłoszenia pod „F.B." Dziennik 13750

Sprzedam (13466 dom 2 piętr. w mieście letniskowym z 2 składami dobrze prosperującemi. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Dziennik Bydgoski pod „Dom L. II".

Balonówka

imadło, pompę do wody grubiarkę tanio. Pomorska 26-15. (13749

Garnitur

parowy w stanie używalnym sprzeda J. Radecki, Wągrowiec. (7093

Psa

podwórzow., bardzo ostry sprzeda Wojciechowski, Pomorska 36. (13766

KUPNA

Willę—dom

2—3 mieszkaniową przy tramwaju ogrodem kupię w Bydgoszczy. Oferty do Dziennika Bydg. Toruń pod „Gotówka." (13578

Kupię

wózek pół sportowy. Orla nr. 41—1. (13737

Ekshauster

kupi „Ha-Be" dawn. „Torpedo", Bydgoszcz, Zduny nr. 6, tel. 1824. (13663

Parcelę (13765 budowlaną w śródmieściu kupi Wojciechowski, Pomorska 36, telefon 1302

Miód (13747 pszczelny, dobry, każdą ilość kupuję po 2 zł. 1 kg. Oferty pod nr. „13747."

Dziewczyna

młodsza, silna, zdrowa, do restauracji. Zgł Śniadeckich 35. (7137

Potrzebny

zdolny chłopiec. Wełniany Rynek 8 — 7. (13769

Ucznia

z ukończoną 6 klas gimnazjum, przyjmie zaraz. Drogerja Buralskiego, Grunwaldzka 59. (13721

Wózki dziecięce

w wielkim wyborze po cenach przystępnych poleca:

A. Hensel

właśc. W. Sierpiński i I. Kasprzak

Bydgoszcz, Dworcowa 4

Telefon 3193. (8464

Rower

kupię Kaczmarek, Podwale 12. (13770

POSADY WOLNE

Agentów

portretowych na niebywałych dotychczas warunkach poszukuje zakład portretowy „Renesans", Kielce, M. Focha 14. Specjalność portrety „Semi-Email", nowości fotograficzne. — Żądać prospektów. (12730

Potrzebna

od zaraz sekretarka z biegłem pisaniem na maszynie Wymagane zgłoszenia z życiorysem i fotografją. Komierowo, p. Przepałkowo, pow. Sępólno. (13754

Potrzebna

od 1. VIII. 36 r. dziewczyna ze samodzielnem gotowaniem, z dobremi świadectwami, możliwie z fotografją i podaniem pensji. Zgł. Restauracja Dworcowa, Kartuzy. (13748

Dziewczyna

z dobrem gotowaniem potrzebna. Wiad. Marcinkowskiego 7, w biurze, między 1—2-gą w południe. (7140

Kucharz (13760 z dobrem poleceniem, znający kuchnię warszawską oraz zimny bufet potrzebny od 1. 8. Zgłoszenia „Dwór Artusa", Toruń.

Dziewczę (13764 z samodzielnem gotowaniem przyjmie Wojciechowska, Pomorska 36.

Cukiernika

karmelkarza dobrego fachowca z kartą rzemieślniczą samotnego poszukujemy. Zgłoszenia administracja Dziennika Bydgoskiego **Gdynia** „Cukiernik". (13757

POSADY POSZUKUJĄ

Administrację

domu przyjmę za kaucją. Wiadomość Dziennik Bydgoski **Gdynia** „Nr. 2240". 13571

Piekarz

samodzielny z kilkoletnią praktyką i dobremi świadectwami, lat 27, poszukuje pracy. Of. „Piekarz" do Dz. Bydg. (13733

Szofer-mechanik

kawaler wolny zaraz lub sierpnia. Oferty filja „Po wojskowości". (7035

Miła

sympatyczna panienka poszukuje posady do bufetu i obsługi gości, najchętniej na wyjazd Pomorze-Gdynia. Zgłoszenia Dziennik Bydgoski Inowrocław „68". (13755

Gospodyni

dobre gotowanie, poszukuje posady. Oferty Dziennik Bydg. Toruń „Samodzielna". (13758

Bufetowa

względnie kelnerka szuka posady 1 VIII. Oferty kierować pod „21" Dziennik Bydgoski (13734

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr.

1 pokojowe:

kuch. rok zgóry. Śniadeckich 15.

1 i 2 pokojowe:

kuch. sł. Śniadeckich 39/1.

6 pokojowe:

z kuchnią. Dworcowa 41. Wiadomość: portjerka 4 piętro.

6 pokojowe

komfortowe ogrzewaniem centralnem z kuchnią na mieszkanie i biuro do wynajęcia zaraz. Długa 5 I ptr. godz. 10—12, 17—20. (13768

Mieszkanie

5-pokojowe, centralne ogrzewanie, do wynajęcia. Paderewskiego 22—1. (7145

2 pokoje

z kuchnią — filja „Oficyna." (7142

Słoneczne

2 pokojowe, piętro, front, blisko dworca. Oferty filja „Remontowane". (7157

Pokój

kuchnia do wynajęcia. Ułańska 14—1. (13772

Mieszkanie (13537 6 pokojowe z przynależnościami do wynajęcia od 1 sierpnia. Gdańska 51, zgłoszenia u portjera.

Pokój

kuchnia, rok zgóry. Pierackiego 53. (7153

2 pokoje (13745 kuchnia. Gnieźnieńska 2.

2 pokoje

kuchnia częściowo umeblowane, oddam. Filja Dziennika „Dworzec". (7154

POKOJE WOLNE

Pokój

Plac Wolności 1—1. (7148

Lepszy (7150 pokój. Pomorska 35—3.

DZIERŻAWY

Skład

na każdą branżę w ruchliwej dzielnicy oraz 2 pokoje do wynajęcia zaraz. Zgłaszać Długa 5 I. piętro w godzinach od 10—12, 17—20. (13767

Restauracja

dobrze prosperująca z pełnym wyszynkiem, w najlepszem położeniu, obszerne ubikacje, przyległe mieszkanie, stacja benzynowa, z powodu śmierci właściciela, do wydzierżawienia. Zgłoszenia Łukowska, Witkowo Poznańskie. 13753

Składnicę

warsztaty wydzierżawię. Pod Blankami 20. (13461

RÓŻNE

Zapoznam

panienkę przystojną i niezależną — cel towarzyski. Oferty do filji Dz. Bydg. pod „Henryk." (7143

Zdumiewające!

Słynne medjum Evigny odgaduje imiona nazwiska, wyszczególnia najważniejsze fakty życia. Redaktor Szyller - Szkolnik określa charakter, zdolności, przeznaczenie. Wysyła próbny horoskop astrologiczny zupełnie bezpłatnie. Podaj datę urodzenia. Jeżeli chcesz załącz na koszta pocztowo-kancelaryjne 50 groszy (znaczkami pocztowemi). Warszawa, redakcja „Świt", Żulińskiego nr. 9.

SZKOCI.

— O Boże, Boże!

— Co lamentujesz? Czy to był twój statek?

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł. na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20 % zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50 % drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za redakcję odpowiedzialny: Wincenty Sławiński w Bydgoszczy.